

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

20 Οκτωβρίου 2025

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 5577

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. Ε-89Α/2025

Τροποποίηση Κώδικα Διαχείρισης ΕΣΜΗΕ για την ενσωμάτωση των αναγκαίων ρυθμίσεων για την εφαρμογή του άρθρου 98 του ν. 4951/2022, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 139 του ν. 5037/2023.

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΩΝ

Λαμβάνοντας υπόψη:

1. Τον ν. 5037/2023 «Μετονομασία της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας σε Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων και διεύρυνση του αντικειμένου της με αρμοδιότητες επί των υπηρεσιών ύδατος και της διαχείρισης αστικών αποβλήτων, ενίσχυση της υδατικής πολιτικής - Εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας για τη χρήση και παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές μέσω της ενσωμάτωσης των Οδηγιών ΕΕ2028/2011 και 2019/944 - Ειδικότερες διατάξεις για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την προστασία του περιβάλλοντος» (Α' 78), όπως τροποποιήθηκε ιδίως με τον ν. 5043/2023, και ιδίως τα άρθρα 1-23.

2. Τον ν. 4001/2011 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις» (Α' 179) και ειδικότερα τα άρθρα 56, 58 και 96 του νόμου, όπως το τελευταίο τροποποιήθηκε με το άρθρο 13 του ν. 4643/2019 για την «Απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας, εκσυγχρονισμού της ΔΕΗ, ιδιωτικοποίησης της ΔΕΠΑ και στήριξης των ΑΠΕ» (Α' 193).

3. Τον ν. 4951/2022 «Εκσυγχρονισμός της αδειοδοτικής διαδικασίας Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας - Β' φάση, αδειοδότηση παραγωγής και αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, πλαίσιο ανάπτυξης Πιλοτικών Θαλάσσιων Πλωτών Φωτοβολταϊκών Σταθμών και ειδικότερες διατάξεις για την ενέργεια και την προστασία του περιβάλλοντος» (Α' 129) και ιδίως το άρθρο 98 αυτού, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 139 του ν. 5037/2023 (Α' 78).

4. Την Οδηγία 2009/72/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 σχετικά

με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και για την κατάργηση της οδηγίας 2003/54/ΕΚ, όπως αντικαταστάθηκε από την Οδηγία (ΕΕ) 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουνίου 2019 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ.

5. Τον ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α' 147).

6. Τον Κώδικα Διαχείρισης Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, όπως ισχύει μετά την επανέκδοσή του με την απόφαση ΡΑΕ 1412/2020 (Β' 4658, κωδικοποιημένη έκδοση) και την τροποποίησή του με τις Αποφάσεις ΡΑΕ 1572/2020 (Β' 5484), 609/2021 (Β' 3500), 807/2021 (Β' 5025), 1000/2021 (Β' 6255), 98/2022 (Β' 725), 585/2022 (Β' 3426), 821/2022 (Β' 119), 861/2022 (Β' 6065) και την απόφαση του Κλάδου Ενέργειας της ΡΑΑΕΥ Ε-94/2023 (Β' 5147 και Β' 5247) και Ε-135/2024 (εφεξής ο «ΚΔΕΣΜΗΕ»).

7. Την υπό στοιχεία ΔΝΣ/20753/29.09.2023 επιστολή της ΑΔΜΗΕ Α.Ε προς την ΡΑΑΕΥ «Αίτηση Έκτακτης Αναθεώρησης του Επιτρεπόμενου Εσόδου του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ για τα έτη 2024 και 2025» (ΡΑΑΕΥ Ι-358826/02.10.2023).

8. Την από 1.11.2023 διαδικτυακή συνάντηση μεταξύ στελεχών της ΡΑΑΕΥ και του ΑΔΜΗΕ.

9. Την υπό στοιχεία ΔΝΣ/20856/01.11.2023 επιστολή του ΑΔΜΗΕ «Τροποποίηση Κώδικα Διαχείρισης ΕΣΜΗΕ για την ρύθμιση ζητημάτων επιμερισμού του κόστους κατασκευής έργων επέκτασης του ΕΣΜΗΕ» (ΡΑΑΕΥ Ι-361280/02.11.2024).

10. Την υπό στοιχεία Ο-106143/02.11.2023 επιστολή της ΡΑΑΕΥ «Εφαρμογή του άρθρου 98 του ν. 4951/2022, όπως τροποποιήθηκε και με το άρθρο 139 του ν. 5037/2023, αναφορικά με τον επιμερισμό του κόστους σύνδεσης έργων επέκτασης του Ελληνικού Δικτύου Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας μεταξύ, αφενός των Διαχειριστών Μεταφοράς ή Διανομής, αφετέρου των παραγωγών ή των καταναλωτών Υψηλής Τάσης».

11. Την υπό στοιχεία ΔΝΣ/20990/18.12.2023 επιστολή του ΑΔΜΗΕ «Συμπληρωματικά στοιχεία αναφορικά με το από 29.09.2023 αίτημα Έκτακτης Αναθεώρησης του

Επιτρεπόμενου Εσόδου του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ για τα έτη 2024 και 2025» (ΡΑΑΕΥ Ι-363983/19.12.2024).

12. Την υπό στοιχεία ΔΝΣ/20031/09.01.2024 επιστολή του ΑΔΜΗΕ «Εφαρμογή του άρθρου 98 του ν. 4951/2022, όπως τροποποιήθηκε και με το άρθρο 139 του ν. 5037/2023, αναφορικά με τον επιμερισμό του κόστους σύνδεσης έργων επέκτασης του Ελληνικού Δικτύου Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, μεταξύ, αφενός των Διαχειριστών Μεταφοράς ή Διανομής και αφετέρου των παραγωγών ή καταναλωτών Υψηλής Τάσης» (ΡΑΑΕΥ Ι-365356/10.01.2024).

13. Τα σχόλια που υποβλήθηκαν κατά τη δημόσια διαβούλευση που διενήργησε η ΡΑΑΕΥ στο διάστημα από 08.02.2024 έως 23.02.2024¹, ήτοι τα Ι-368555/23.02.2024 της AQUILA CLEAN ENERGY, Ι-368601/26.02.2024 της ΔΕΗ Α.Ε., Ι-370215/22.03.2024 της ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ Α.Ε. και Ι-370310/26.03.2024 του ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΑΠΟ ΑΠΕ (ΕΣΗΑΠΕ)².

14. Την υπό στοιχεία Ο-108503/22.02.2024 επιστολή της ΡΑΑΕΥ «Υποβολή εισήγησης για την τροποποίηση της Μεθοδολογίας Απαιτούμενου Εσόδου, στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 98 του ν. 4951/2022, όπως ισχύει, αναφορικά με τον επιμερισμό στους Διαχειριστές του κόστους επέκτασης ή/και ενίσχυσης των δικτύων μεταφοράς και διανομής».

15. Την υπό στοιχεία ΔΝΣ/20245/07.03.2024 επιστολή του ΑΔΜΗΕ «Υποβολή εισήγησης για την τροποποίηση της Μεθοδολογίας Απαιτούμενου Εσόδου, στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 98 του ν. 4951/2022, όπως ισχύει, αναφορικά με τον επιμερισμό στους Διαχειριστές του κόστους επέκτασης ή/και ενίσχυσης των δικτύων μεταφοράς και διανομής» (ΡΑΑΕΥ Ι-369351/08.03.2024).

16. Την υπό στοιχεία Ο-109316/05.04.2024 επιστολή της ΡΑΑΕΥ «Κατευθύνσεις της ΡΑΑΕΥ για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 98 του ν. 4951/2022, όπως ισχύει, αναφορικά με τον επιμερισμό στους Διαχειριστές του κόστους επέκτασης ή/και ενίσχυσης των δικτύων μεταφοράς και διανομής».

17. Την υπό στοιχεία ΔΝ/20467/26.04.2024 επιστολή του ΑΔΜΗΕ «Συμπληρωματικά στοιχεία αναφορικά με το από 29.09.2023 αίτημα Έκτακτης Αναθεώρησης του Επιτρεπόμενου Εσόδου του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ για τα έτη 2024 και 2025 σε συνέχεια των κατευθύνσεων της ΡΑΕ για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 98 του ν. 4951/2022, όπως ισχύει, αναφορικά με τον επιμερισμό στους Διαχειριστές του κόστους επέκτασης ή/και ενίσχυσης των δικτύων μεταφοράς και διανομής» (ΡΑΑΕΥ Ι-372790/30.04.2024).

18. Το από 19.05.2024 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της ΡΑΑΕΥ προς τον ΑΔΜΗΕ.

19. Το υπό στοιχεία ΡΑΑΕΥ Ι-392080/28.03.2025 έγγραφο.

20. Την υπό στοιχεία ΔΝΣ/20747/26.06.2024 επιστολή του ΑΔΜΗΕ «Εφαρμογή του άρθρου 98 του ν. 4951/2022,

αναφορικά με τον επιμερισμό του κόστους σύνδεσης έργων επέκτασης του Ελληνικού Δικτύου Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, μεταξύ, αφενός των Διαχειριστών Μεταφοράς ή Διανομής και αφετέρου των παραγωγών ή καταναλωτών Υψηλής Τάσης», με την οποία υπέβαλε επικαιροποιημένη εισήγηση και τις απόψεις του επί των σχολίων της δημόσιας διαβούλευσης (ΡΑΑΕΥ Ι-376282/27.06.2024).

21. Την υπό στοιχεία ΡΑΑΕΥ Ε-159/2024 απόφαση «Αναθεώρηση της Μεθοδολογίας Υπολογισμού Επιτρεπόμενου και Απαιτούμενου Εσόδου του Διαχειριστή του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας» (Β' 3753).

22. Την υπό στοιχεία ΡΑΑΕΥ Ε-131 απόφαση «Αναθεώρηση του Επιτρεπόμενου Εσόδου για το έτος 2024 και έγκριση του Απαιτούμενου Εσόδου για το έτος 2024 του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ)».

23. Τα σχόλια που υποβλήθηκαν κατά τη συμπληρωματική δημόσια διαβούλευση που διενήργησε η ΡΑΑΕΥ στο διάστημα από 16.08.2024 έως 26.08.2024³, ήτοι τα Ι-379434/26.08.2024 της ΕΝΩΣΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (ΕΒΙΚΕΝ) και Ι-379444/27.08.2024 της ΔΕΗ Α.Ε.

24. Τη συνεδρίαση του Κλάδου Ενέργειας την 29η Αυγούστου 2024.

25. Το γεγονός ότι σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 32 του ν. 4001/2011, οι πράξεις κανονιστικού χαρακτήρα που εκδίδονται από τη ΡΑΑΕΥ δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

26. Το γεγονός ότι η παρούσα δεν αφορά σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ-ΜΙΤΟΣ.

27. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, σκέφτηκε ως εξής:

Α. Νομοθετικό πλαίσιο

Επειδή, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 98 του ν. 4951/2022, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 139 του ν. 5037/2023 «Επιμερισμός κόστους σύνδεσης έργων επέκτασης ή ενίσχυσης του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας και του Ελληνικού Δικτύου Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας μεταξύ του διαχειριστή του και των παραγωγών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης»:

«1. Το κόστος κατασκευής των αναγκαίων έργων επέκτασης ή ενίσχυσης του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΔΔΗΕ) και του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (Ε.Σ.Μ.Η.Ε.) για τη διασφάλιση της δυνατότητας μελλοντικής διείσδυσης παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμούς παραγωγής Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) και Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού-Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (Σ.Η.Θ.Υ.Α.), το οποίο τεκμηριώνεται από τον αρμόδιο διαχειριστή, κατά το μέρος που τον βαρύνει, ακόμα και αν δεν είχαν ενταχθεί στο Δεκαετές Πρόγραμμα Ανά-

1 <https://www.rae.gr/diavoulfseis/79857/>

2 <https://www.rae.gr/diavoulfseis/86439/>

3 <https://www.rae.gr/diavoulfseis/97812/>

πτυξης (Δ.Π.Α.) του Διαχειριστή του Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας ή του αντίστοιχου Σχεδίου Ανάπτυξης Δικτύου (Σ.Α.Δ.) του Διαχειριστή του ΕΔΔΗΕ εντάσσεται στη ρυθμιζόμενη περιουσιακή βάση της ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε. ή της ΑΔΜΗΕ Α.Ε. κατά περίπτωση και ανακτάται μέσω των Χρεώσεων Χρήσης Δικτύου (Χ.Χ.Δ.) ή των Χρεώσεων Χρήσης Συστήματος (Χ.Χ.Σ.) αντίστοιχα, χωρίς να απαιτείται απόφαση της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.).

[...]

6. Το κόστος κατασκευής των έργων επέκτασης της παρ. 1 που αφορούν στο ΕΣΜΗΕ και παραμένουν στην κυριότητα της ΑΔΜΗΕ Α.Ε., επιβαρύνει την ΑΔΜΗΕ Α.Ε. με ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%), εντάσσεται στη ρυθμιζόμενη περιουσιακή της βάση και ανακτάται πλήρως μέσω των Χρεώσεων Χρήσης Συστήματος, σύμφωνα με την παρ. 1. Η ΑΔΜΗΕ Α.Ε. καταβάλλει την αναλογούσα οφειλή της, απολογιστικά, σε δόσεις, μετά την αποστολή όλων των επιλέξιμων τιμολογίων από τον Παραγωγό και υπό την προϋπόθεση έκδοσης Βεβαίωσης Ηλέκτρισης του σταθμού παραγωγής. Η ολική εξόφληση διενεργείται εντός είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την αποστολή του τελευταίου τιμολογίου. Ο τρόπος υπολογισμού των δόσεων του δευτέρου εδαφίου εξειδικεύεται στον Κώδικα Διαχείρισης του Συστήματος.

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται ανεξάρτητα από τον φορέα υλοποίησης των έργων επέκτασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην οικεία οριστική προσφορά σύνδεσης ή την οικεία σύμβαση σύνδεσης.

7. Παραγωγοί Α.Π.Ε., Σ.Η.Θ.Υ.Α. που εκμεταλλεύονται τα ως άνω έργα επέκτασης του Ε.Σ.Μ.Η.Ε. επιβαρύνονται με ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) του κόστους κατασκευής των έργων αυτών. Στην περίπτωση έργων επέκτασης του Ε.Σ.Μ.Η.Ε. ο πρώτος παραγωγός Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. που συνάπτει τη σχετική σύμβαση σύνδεσης ή οι πρώτοι παραγωγοί Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. που συνάπτουν ταυτόχρονα κοινή σύμβαση σύνδεσης, επιβαρύνονται με το σύνολο του αναλογούντος κόστους κατά τα ανωτέρω και ανακτούν μέρος του κόστους από τους μελλοντικούς συνδεόμενους παραγωγούς Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α., αναλογικά με την ισχύ που δεσμεύουν σε αυτά. Η παρούσα εφαρμόζεται για έργα επέκτασης του Ε.Σ.Μ.Η.Ε., όπως περιγράφονται στις σχετικές συμβάσεις σύνδεσης, σταθμών για τους οποίους εκδίδεται Βεβαίωση Ηλέκτρισης από τον αρμόδιο Διαχειριστή μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

7Α. Ο επιμερισμός κόστους που προβλέπεται στις παρ. 6 και 7 εφαρμόζεται και στα έργα επέκτασης του Ε.Σ.Μ.Η.Ε. για τη σύνδεση Καταναλωτών Υψηλής Τάσης.

8. Το κόστος των έργων επέκτασης δικτύων του παρόντος που έχει ενταχθεί στη ρυθμιζόμενη περιουσιακή βάση του ΕΔΔΗΕ απομειώνεται σταδιακά και αναλογικά με το ποσό που καταβάλλεται από τους τρίτους μελλοντικούς κατόχους σταθμών Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. που συνδέονται και εκμεταλλεύονται το εν λόγω έργο επέκτασης εφόσον αυτό είναι τεχνικά εφικτό.

9. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής των παρ. 1 έως 8 ρυθμίζονται στον Κώδικα διαχείρισης του ΕΔΔΗΕ (Κώδικας ΕΔΔΗΕ) και στον Κώδικα Διαχείρισης του Συστήματος (ΚΔΣ).

10. Τα παραπάνω εφαρμόζονται αναλογικά και για σταθμούς αποθήκευσης και για θερμικούς σταθμούς παραγωγής.».

Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 8.6 παρ. 6 του Κώδικα Διαχείρισης του ΕΣΜΗΕ:

«Τα έργα επέκτασης για τη σύνδεση εγκαταστάσεων Παραγωγών, Πελατών και του Δικτύου Διανομής στο ΕΣΜΗΕ καθορίζονται βάσει του οικονομικά πλέον σύμφουρου και τεχνικά αποδεκτού, σύμφωνα με το κριτήριο αξιοπιστίας «N-1» και τις απαιτήσεις του παρόντος Κώδικα, τρόπου σύνδεσης με το ΕΣΜΗΕ. Οι Παραγωγοί και οι Πελάτες που συνδέονται στο ΕΣΜΗΕ αναλαμβάνουν το πλήρες κόστος των έργων επέκτασης για τη σύνδεση των εγκαταστάσεων τους στο Σύστημα. Οι γενικοί όροι που ισχύουν για τις χρεώσεις σύνδεσης εγκαταστάσεων Παραγωγών και Πελατών στο ΕΣΜΗΕ και ο τρόπος υπολογισμού των χρεώσεων αυτών καθορίζονται κατά τις διατάξεις του Κανονισμού Άδειας Διαχείρισης και Εκμετάλλευσης του ΕΣΜΗΕ. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ αναλαμβάνει το πλήρες κόστος των έργων επέκτασης για τη σύνδεση του Δικτύου Διανομής στο ΕΣΜΗΕ. Το κόστος αυτό ανακτάται σε κάθε περίπτωση μέσω των Χρεώσεων Χρήσης του Συστήματος.».

Περαιτέρω, σύμφωνα με την ενότητα 8.20 παρ. 2: «Το κόστος υλοποίησης και θέσης σε λειτουργία των έργων επέκτασης για σύνδεση Παραγωγών και Πελατών στο ΕΣΜΗΕ, συμπεριλαμβανομένων δαπανών απαλλοτριώσεων γηπέδων και τυχόν άλλων δαπανών, βαρύνει αποκλειστικά τον αιτούντα. Ο ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός, τα παρελκόμενά του και τα συναφή αυτού έργα πολιτικού μηχανικού περιέρχονται στην κυριότητα του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ και αποτελούν Πάγια Σύνδεσης.».

Επειδή, το κόστος υλοποίησης των έργων αυτών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις ως άνω διατάξεις και κατά μεγάλο ποσοστό, μετακυλίεται στον καταναλωτή, μέσω του απαιτούμενου εσόδου για το σύστημα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και συνεπώς υπόκειται στον έλεγχο νομιμότητας και σκοπιμότητας του Ρυθμιστή. Ειδικότερα, με την Οδηγία 2009/72/ΕΚ ανατέθηκε στην εθνική ρυθμιστική αρχή μεταξύ άλλων, το αποκλειστικό καθήκον καθορισμού/έγκρισης, σύμφωνα με διαφανή κριτήρια, ρυθμισμένων τιμολογίων μεταφοράς ή διανομής και των μεθόδων υπολογισμού τους. Όπως ορίζεται στο προοίμιο της Οδηγίας (σκέψη 32) ως βασική κατεύθυνση: «Διεκπεραιώνοντας τα καθήκοντα αυτά [ενν. τον καθορισμό ή έγκριση τιμολογίων ή μεθοδολογιών που διέπουν τον υπολογισμό τους], οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να φροντίζουν, ώστε τα τιμολόγια μεταφοράς και διανομής να μην εισάγουν διακρίσεις και να αντικατοπτρίζουν το κόστος, θα πρέπει δε να λαμβάνουν υπόψη τους το μακροπρόθεσμο, οριακό και εξοικονομούμενο κόστος δικτύου από τα μέτρα διαχείρισης της ζήτησης». Η αρμοδιότητα αυτή ρητώς προβλέπεται και στο άρθρο 59 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 και κατοχυρώνεται στα άρθρα 15 και 140 του ν. 4001/2011, σε εναρμόνιση με την ενωσιακή επιταγή. Η Ρυθμιστική Αρχή κατά τη διαδικασία έγκρισης των τιμολογίων προβαίνει σε έλεγχο νομιμότητας και σκοπιμότητας των δαπανών αναγνωρίζοντας μόνον αυτές οι οποίες είναι ανταποδοτι-

κού χαρακτήρα, εύλογες και τελούν σε αιτιώδη συνάφεια με την παρεχόμενη υπηρεσία, ώστε να αποφεύγονται δυσανάλογες ή αδικαιολόγητες επιβαρύνσεις των καταναλωτών που δεν αντικατοπτρίζουν το κόστος της παρεχόμενης υπηρεσίας.

Για την άσκηση της ανωτέρω αρμοδιότητας της Αρχής και τον έλεγχο του εύλογου της δαπάνης, ο νομοθέτης ρητώς πρόβλεψε την υποχρέωση του Διαχειριστή για την τεκμηρίωση ενώπιον της ΡΑΑΕΥ των δαπανών που προκύπτουν από το κόστος κατασκευής των έργων που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 98 του ν. 4951/2022, προκειμένου να επιτευχθεί η συγκράτηση του κόστους και ο καταναλωτής να μην επιβαρύνεται ασύμμετρα με μη εύλογα κόστη. Η τεκμηρίωση του κόστους θα πρέπει να πληροί τις αρχές της δημοσιότητας, της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της οικονομικότητας.

Β. Επί της εισήγησης του ΑΔΜΗΕ

Επειδή, με την υπό σχετικό 7 επιστολή του ο ΑΔΜΗΕ αιτήθηκε έκτακτη αναθεώρηση του Επιτρεπόμενου Εσόδου για τα έτη 2024 και 2025, όπως αυτό εγκρίθηκε με την απόφαση 587/2022 της Αρχής για τη Ρυθμιστική Περίοδο 2022-2025, προκειμένου να ληφθεί υπόψη η επιβάρυνση που προκαλείται στον Διαχειριστή από τη διάταξη του άρθρου 98 του ν. 4951/2022, ήτοι το 50% του κόστους των έργων επέκτασης για τη σύνδεση παραγωγών ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ, θερμικών παραγωγών, σταθμών αποθήκευσης και καταναλωτών Υψηλής Τάσης, τα οποία δεν ήταν δυνατόν να είχαν προβλεφθεί καθώς ο νόμος ήταν μεταγενέστερος της έγκρισης του Επιτρεπόμενου Εσόδου. Συγκεκριμένα, ανέφερε ότι «... λαμβάνοντας υπόψη έργα σύνδεσης εγκαταστάσεων για τις οποίες ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ έχει εκδώσει Βεβαίωση Ηλεκτρισμού από τις 04.07.2022 και εφεξής, καθώς και τα έργα τα οποία έχουν σημαντική πιθανότητα υλοποίησης μέχρι και το έτος 2025, αναμένεται ότι ο Διαχειριστής θα εντάξει στη Ρυθμιζόμενη Περιουσιακή του Βάση το ποσό των 419 εκ ευρώ και 61 εκ ευρώ για τα έτη 2024 και 2025 αντίστοιχα, που αναλογεί στο 50% του κόστους των έργων αυτών. Η ενσωμάτωση αυτή επιφέρει αύξηση στο εγκεκριμένο Επιτρεπόμενο Έσοδο της τάξεως των 22 εκ και 46 εκ ευρώ για τα εν λόγω έτη, η οποία κρίνεται σημαντική, καθώς ανέρχεται σε ποσοστό 5% για το 2024 και 9,5% για το 2025.».

Ωστόσο, η Αρχή διαπίστωσε ότι πλέον του ενός έτους μετά τη νομοθετική ρύθμιση, ο Διαχειριστής δεν είχε υποβάλει σχετική εισήγηση προς τη ΡΑΑΕΥ, παρά τη σαφή διάταξη της παρ. 9 του άρθρου 98 του ν. 4951/2022 περί ρύθμισης των λεπτομερειών του νόμου στον Κώδικα Διαχείρισης ΕΣΜΗΕ. Σημειώνεται ότι η ανωτέρω εξειδίκευση αφορά μεταξύ άλλων το χρονοδιάγραμμα καταβολής των προβλεπόμενων δόσεων στους παραγωγούς (παρ. 6 του άρθρου 98) και επομένως το ρυθμό επιβάρυνσης του Εσόδου του Διαχειριστή. Για το λόγο αυτό, συγκάλεσε διαδικτυακή συνάντηση την 01.11.2023 με τα στελέχη του ΑΔΜΗΕ, προκειμένου να δοθούν οι κατάλληλες κατευθύνσεις (σχετικό 8). Ο ΑΔΜΗΕ απέστειλε την ίδια ημέρα εισήγηση σχετικής τροποποίησης του Κώδικα (σχετικό 9), η οποία ωστόσο δεν είχε λάβει υπόψη τις κατευθύνσεις της Αρχής.

Συνεπώς η ΡΑΑΕΥ ζήτησε από το Διαχειριστή την επανυποβολή της (σχετικό 10). Συγκεκριμένα, ζήτησε από τον Διαχειριστή να υποβάλει αναλυτικό αρχείο των έργων επέκτασης για σύνδεση στο οποίο, πέραν του κόστους, να περιλαμβάνονται επιπλέον οι ακόλουθες στήλες:

- Κατηγορία χρήστη (σταθμός ΑΠΕ, θερμικός σταθμός, καταναλωτής Υ.Τ.),
- αν ο Υ/Σ ή ΚΥΤ που αναφέρεται είναι υφιστάμενος ή νέος,
- km της γραμμής μεταφοράς ΥΤ,
- ημερομηνία και αριθμός πρωτοκόλλου των οριστικών όρων σύνδεσης,
- ημερομηνία και αριθμός πρωτοκόλλου της Σύμβασης Σύνδεσης,
- ημερομηνία και αριθμός πρωτοκόλλου Βεβαίωσης Ηλεκτρισμού του σταθμού παραγωγής,
- συνολικό κόστος τιμολογίων τα οποία έχουν ήδη σταλεί από τον παραγωγό στον ΑΔΜΗΕ,
- το κόστος που θα προέκυπτε βάσει μοναδιαίων τιμών εκτίμησης του Διαχειριστή, αν χρησιμοποιούσε τα μοναδιαία κόστη σχετικής έκθεσης του ACER⁴,
- ημερομηνία αποστολής του τελευταίου επιλέξιμου τιμολογίου με το οποίο καλύπτεται το σύνολο του κόστους του έργου.

Περαιτέρω, ζήτησε την εισήγηση του Διαχειριστή ως προς τον προτεινόμενο χρόνο και τρόπο καταβολής των οφειλόμενων ποσών, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως το όφελος του καταναλωτή. Σημειώνεται ότι ο ίδιος ο νομοθέτης στην παρ. 6 όρισε ότι η καταβολή λαμβάνει χώρα: «απολογιστικά, σε δόσεις, μετά την αποστολή όλων των επιλέξιμων τιμολογίων από τον Παραγωγό και υπό την προϋπόθεση έκδοσης Βεβαίωσης Ηλεκτρισμού του σταθμού παραγωγής. Η ολική εξόφληση διενεργείται εντός είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την αποστολή του τελευταίου τιμολογίου. Ο τρόπος υπολογισμού των δόσεων του δεύτερου εδαφίου εξειδικεύεται στον Κώδικα Διαχείρισης του Συστήματος.». Συνεπώς, καταλείποντας ο νομοθέτης ευχέρεια ως προς το χρονοδιάγραμμα πληρωμών, η ΡΑΑΕΥ προέτρεψε τον Διαχειριστή να υιοθετήσει ένα οπισθοβαρές, σε δόσεις, σχήμα για την εξόφληση των σχετικών τιμολογίων, για λόγους δημοσίου συμφέροντος. Σε κάθε περίπτωση δε, η ένταξη στη Ρυθμιζόμενη Περιουσιακή Βάση (ΡΠΒ) του ΕΣΜΗΕ των έργων επέκτασης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 98 του ν. 4951/2022 θα πρέπει να ακολουθεί το χρονοδιάγραμμα των πληρωμών του αναλογούντος κόστους από τον ΑΔΜΗΕ προς τους Χρήστες.

Ο Διαχειριστής, αφού έλαβε υπόψη του τα ανωτέρω, επανήλθε με επικαιροποιημένη εισήγηση (σχετικό 11 και 12), σύμφωνα με την οποία ο χρονοισμός ένταξης των έργων επέκτασης για σύνδεση Χρηστών πραγματοποιείται σε τρεις δόσεις και ειδικότερα: (α) Με την έκδοση Βεβαίωσης Ηλεκτρισμού, (β) με την έκδοση Βεβαίωσης Περάτωσης Δοκιμαστικής Λειτουργίας και (γ) εντός δέκα

4 "UNIT INVESTMENT COSTS INDICATORS FOR ENERGY INFRASTRUCTURE CATEGORIES", https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Publications/ACER_UIC_indicators_table.pdf

(10) μηνών από την έκδοση Βεβαίωσης Περάτωσης Δοκιμαστικής Λειτουργίας. Σύμφωνα με την εισήγηση του Διαχειριστή, η ένταξη των εν λόγω έργων στη ΡΠΒ και συγκεκριμένα το 50% του κόστους τους (κόστος που αναλογεί στον Διαχειριστή σύμφωνα με το άρθρο 98, του ν. 4951/2022) εφεξής το «κόστος», διενεργείται σταδιακά. Αρχικά, με την έκδοση Βεβαίωσης Ηλέκτρισης το έργο, και συγκεκριμένα ποσοστό 30% του κόστους, εντάσσεται στη ΡΠΒ με τη μορφή έργου σε εξέλιξη (WiP), και στη συνέχεια, με την καταβολή των δύο τελευταίων δόσεων, ήτοι με την έκδοση Βεβαίωσης Περάτωσης Δοκιμαστικής Λειτουργίας και μετά την πάροδο δέκα (10) μηνών, το έργο εντάσσεται στη ΡΠΒ ως πάγιο σταδιακά, ως εξής:

α) Με την έκδοση Βεβαίωσης Περάτωσης Δοκιμαστικής Λειτουργίας εντάσσεται ως πάγιο το 70% του κόστους [σωρευτικά η πρώτη (30%) και η δεύτερη (40%) δόση], και β) η αξία κτίσης του παγίου αυξάνεται με ποσό ύψους 30% του κόστους μετά την πάροδο δέκα (10) μηνών.

Επειδή, η ΡΑΑΕΥ έθεσε την εισήγηση του Διαχειριστή σε δημόσια διαβούλευση (σχετικό 13), στην οποία υποβλήθηκαν σχόλια από τέσσερις συμμετέχοντες. Τα κυριότερα σχόλια αφορούν τα ακόλουθα:

1. Προτείνεται να μην εξαιρεθούν από το κόστος που επιμερίζεται στους καταναλωτές: (α) Το κόστος για την απόκτηση της νόμιμης χρήσης της γης, συμπεριλαμβανομένων τυχόν δαπανών απαλλοτριώσεων των γηπέδων των Υ/Σ και των ΚΥΤ και των εδαφοτεμαχίων των πυργών των εναερίων Γ.Μ., καθώς και σύστασης δουλειών διέλευσης των αγωγών των Γ.Μ., (β) το κόστος έκδοσης τυχόν απαιτούμενων αδειών και (γ) το συνολικό τίμημα που ο Χρήστης καταβάλλει στο Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ στο πλαίσιο της Σύμβασης Σύνδεσης. Συναφώς ο Διαχειριστής επισημαίνει (σχετικό 20) ότι: - Σχετικά με το α) κατά την κρίση του δεν εμπίπτει στο κατασκευαστικό κόστος. Σε κάθε περίπτωση αν συμπεριλαμβανόταν στο κατασκευαστικό κόστος θα είναι πάρα πολύ δύσκολο να προσδιοριστεί αντικειμενικά το εύλογο του κόστους για την απόκτηση της γης. Επίσης δεν θα υπάρχει κίνητρο για τον παραγωγό να εξασφαλίσει χαμηλή τιμή κτήσης γης. - Σχετικά με το β) η έκδοση αδειών δεν έχει κάποιο ιδιαίτερο κόστος, πέρα από κάποια παράβολα. Το κατασκευαστικό κόστος προκύπτει από τις μελέτες που πρέπει να εκπονηθούν για την υποβολή αδειών. Οι μελέτες για τις άδειες αντλούν στοιχεία από τις τεχνικές μελέτες, οι οποίες αποζημιώνονται και σαφώς έχει υπολογιστεί γι' αυτές εύλογο κατασκευαστικό κόστος. Περαιτέρω, οι άδειες που εκδίδονται είναι ενιαίες για το σταθμό και για τα έργα επέκτασης, συνεπώς δε μπορεί να διακριθεί το κόστος που αναλογεί στον κυρίως σταθμό και στα έργα επέκτασης για τη σύνδεσή του. Σχετικά με το γ), αυτό το κόστος περιλαμβάνει τις εργασίες επίβλεψης, ελέγχου και παραλαβών που εκτελούνται από το Διαχειριστή και για το λόγο αυτό εκτιμάται ότι δεν περιλαμβάνονται στο κατασκευαστικό κόστος. Η Αρχή συμφωνεί με την κρίση του Διαχειριστή και επομένως το σχόλιο δεν γίνεται αποδεκτό.

2. Προτείνεται ο τιμοκατάλογος να αναθεωρείται, εκτός από τουλάχιστον ανά διετία, και για σπουδαίο λόγο. Το σχόλιο έγινε αποδεκτό από τον Διαχειριστή, ο

οποίος έκανε την κατάλληλη προσαρμογή στο κείμενο της τελικής του εισήγησης. Περαιτέρω ο συμμετέχων προτείνει να γίνει αναφορά σε αναπροσαρμογή του τιμοκαταλόγου ως συνάρτηση επιμέρους δεικτών βιομηχανικών υλικών. Η εξειδίκευση αυτή στον ΚΔΣ δεν κρίνεται σκόπιμη και καλύπτεται από την αναπροσαρμογή ανά διετία ή για σπουδαίο λόγο.

3. Επισημαίνεται ότι θα λειτουργούσε υπέρ των Χρηστών η καταβολή των δόσεων να είναι εμπροσθοβαρής και να ξεκινά από την Βεβαίωση Ηλέκτρισης. Το σχόλιο δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό, καθώς ο Ρυθμιστής μεριμνά κατά προτεραιότητα για το όφελος των καταναλωτών. Σε κάθε περίπτωση, η διάταξη του άρθρου 98 του ν. 4951/2022 είναι ιδιαιτέρως ευνοϊκή για τους Χρήστες.

4. Προτείνεται να μην απομειώνεται το κόστος επέκτασης που καταβάλλει ο Διαχειριστής στον Χρήστη με τυχόν επιχορηγήσεις που έχει λάβει ο τελευταίος. Το σχόλιο δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό, καθώς αυτό θα οδηγούσε στη δημιουργία κέρδους εκ μέρους του Χρήστη, αφού θα αποζημιωνόταν για ποσά που δεν έχει καταβάλει.

Επειδή, παράλληλα, η Αρχή, αφού αξιολόγησε την πρόταση του Διαχειριστή, και έλαβε υπόψη:

α) Τη ρητή πρόβλεψη του άρθρου 98, του ν. 4951/2022 σύμφωνα με την οποία «Η ολική εξόφληση διενεργείται εντός είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την αποστολή του τελευταίου τιμολογίου»,

β) την εισήγηση του Διαχειριστή σύμφωνα με την οποία μέχρι και την ολοκλήρωση της δοκιμαστικής λειτουργίας και την έκδοση Βεβαίωσης Περάτωσης, ενδέχεται να προκύψει η ανάγκη πρόσθετων εργασιών, που επαυξάνει το αποζημιωτέο κόστος κατασκευής, και συνεπώς η υποβολή από τους Χρήστες στο Διαχειριστή των αποδεικτικών του κόστους κατασκευής εγγράφων και της συνοδευτικής αυτών έκθεσης ορκωτού ελεγκτή, μπορεί να λάβει χώρα μόνο μετά την έκδοση της Βεβαίωσης Περάτωσης, ζήτησε από τον Διαχειριστή (σχετικό 16) την μετατόπιση και αναμόρφωση του χρονοδιαγράμματος καταβολής των δόσεων, ως εξής:

α) Η πρώτη δόση (30% του συνολικού κόστους του έργου που αναλογεί στον Διαχειριστή) να καταβάλλεται με την έκδοση Βεβαίωσης Περάτωσης Δοκιμαστικής Λειτουργίας,

β) η δεύτερη δόση (40% του συνολικού κόστους που αναλογεί στον Διαχειριστή) να καταβάλλεται εντός δέκα μηνών από την έκδοση Βεβαίωσης Περάτωσης Δοκιμαστικής Λειτουργίας, και

γ) η τρίτη δόση (30% του συνολικού κόστους που αναλογεί στον Διαχειριστή) να καταβάλλεται εντός δέκα μηνών από τη δεύτερη δόση.

Επιπρόσθετα, η Αρχή, για τον προσδιορισμό του προϋπολογιστικού κόστους των εν λόγω έργων και προκειμένου για την επίτευξη μιας αντικειμενικής και κοστοστρεφούς προϋπολογιστικής εκτίμησης του κόστους που θα προσεγγίζει τα πραγματικά τελικά κόστη, και δεδομένου ότι τα προϋπολογισθέντα ποσά θα εκκαθαριστούν με βάση τα απολογιστικά κόστη κατά τη διαδικασία έγκρισης του Απαιτούμενου Εσόδου, ζήτησε από τον Διαχειριστή να λάβει υπόψη τα μοναδιαία κόστη των πρόσφατων επενδύσεών του, για την επικαιροποιημένη

του εισήγησης, ως πλέον αντιπροσωπευτικά για τη χώρα μας έναντι του τιμοκαταλόγου του ACER.

Ο ΑΔΜΗΕ υπέβαλε αναθεωρημένη εισήγηση σύμφωνα με τις ανωτέρω κατευθύνσεις (σχετικό 17), την οποία η Αρχή έθεσε σε σύντομη συμπληρωματική δημόσια διαβούλευση (σχετικό 23). Στη διαβούλευση υποβλήθηκαν σχόλια από δύο συμμετέχοντες που αξιολογήθηκαν από την Αρχή.

Επειδή, σημειώνεται ότι σύμφωνα με την εκτίμηση του Διαχειριστή βάσει της αναθεωρημένης εισήγησης, το 2024 εντάχθηκε στην Ειδική Ρυθμιζόμενη Περιουσιακή του ΑΔΜΗΕ ποσό 105 εκ ευρώ, έναντι της αρχικής του εκτίμησης των 419εκ. € (σχετικό 22).

Επειδή ως προς την τεκμηρίωση του κόστους, και με γνώμονα την προστασία του καταναλωτή, η πρόβλεψη της υποχρέωσης εκ μέρους του Χρήστη για τη διενέργεια διαγωνισμού αποτρέπει, στο μέτρο του δυνατού και λόγω της τήρησης των αρχών διαφάνειας, αναλογικότητας, ίσης μεταχείρισης και του έντιμου ανταγωνισμού που διέπουν τις ανταγωνιστικές διαδικασίες, υπέρογκες δαπάνες κατασκευής των εν λόγω έργων που καταλήγουν σε ασύμμετρες και αδικαιολόγητες επιβαρύνσεις των καταναλωτών. Για το λόγο αυτό, ειδικά για τις περιπτώσεις έργων ή υπηρεσιών ή μελετών, η αξία των οποίων προϋπολογίζεται πάνω από το ποσό των πέντε εκατομμυρίων ευρώ, οι Χρήστες, οφείλουν να αναθέτουν την εκτέλεσή τους σε τρίτους κατόπιν διενέργειας διαγωνισμών, βάσει εσωτερικών διαδικασιών πολιτικής προμηθειών που αναπτύσσουν και οι οποίες συμμορφώνονται με τις ανωτέρω αρχές, κατ' αναλογική εφαρμογή των αρχών που διέπουν τον ν. 4412/2016.

Επειδή, η Αρχή εξέτασε την υποβληθείσα μεθοδολογία και κρίνει ότι πληροί τις βασικές αρχές που είχε θέσει, καθώς: α) Εφαρμόζεται τιμοκατάλογος μοναδιαίων τιμών που εφαρμόζονται χωρίς διάκριση για όλους τους Χρήστες, και β) το κόστος που βαρύνει τον καταναλωτή περιορίζεται στο βαθμό του δυνατού, καθώς, αφενός δεν μπορεί να υπερβαίνει αυτό που προκύπτει από τον εγκεκριμένο τιμοκατάλογο, αφετέρου λόγω του οπισθοβαρούς σχήματος καταβολής των δόσεων που υιοθετείται.

Για τους ανωτέρω λόγους, αποφασίζει:

1. Την τροποποίηση της Ενότητας 8 του Κώδικα Διαχείρισης του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας ως εξής:

«ΕΝΟΤΗΤΑ 8.0 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΣΜΗΕ

ΜΕΡΟΣ Α. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΣΜΗΕ

8.1 Ορισμοί και πεδίο εφαρμογής

1. Η ανάπτυξη του ΕΣΜΗΕ, που περιλαμβάνει την ενίσχυση και την επέκτασή του, μπορεί να οφείλεται στους εξής λόγους:

Α) Αύξηση της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας.

Β) Ανάγκη αύξησης της δυναμικότητας των διασυνδέσεων.

Γ) Άρση περιορισμών μεταφοράς του ΕΣΜΗΕ ή/και βελτίωση ποιότητας και ασφάλειας του ΕΣΜΗΕ.

Δ) Ανάπτυξη των εγκαταστάσεων των Χρηστών που ήδη συνδέονται με το ΕΣΜΗΕ.

Ε) Δημιουργία νέων θέσεων σύνδεσης ή τροποποίηση υφιστάμενων συνδέσεων Χρηστών.

ΣΤ) Μεταβολή των απαιτήσεων των εγκαταστάσεων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας που οφείλονται σε μεταβολές της ζήτησης, της παραγωγής ή της τεχνολογίας, απαιτήσεις αξιοπιστίας ή περιβαλλοντικές απαιτήσεις.

Ζ) Στο αθροιστικό αποτέλεσμα περισσότερων παραγόντων που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο.

2. Η ενίσχυση ή επέκταση του ΕΣΜΗΕ σύμφωνα με τα παραπάνω μπορεί να περιλαμβάνει εργασίες:

Α) Σε μια νέα ή υπάρχουσα θέση σύνδεσης των εγκαταστάσεων και μηχανημάτων ορισμένου Χρήστη με το ΕΣΜΗΕ.

Β) Σε νέες ή υπάρχουσες γραμμές μεταφοράς ή άλλο εξοπλισμό μέσω του οποίου συνδέεται ορισμένος Χρήστης με το ΕΣΜΗΕ.

Γ) Σε νέες ή υπάρχουσες γραμμές μεταφοράς ή άλλο εξοπλισμό ή μεταξύ σημείων απομακρυσμένων από τη θέση σύνδεσης ορισμένου Χρήστη.

3. Ο χρόνος που απαιτείται για το σχεδιασμό και την ανάπτυξη του ΕΣΜΗΕ εξαρτάται από τον τύπο και την έκταση των αναγκών ενισχύσεων ή εργασιών επέκτασης, το χρόνο που απαιτείται για τη χορήγηση των αναγκών αδειών και την παροχή δουλείας διέλευσης καθώς και για τυχόν αναγκαία δικαστική διευθέτηση αυτών, και την πολυπλοκότητα του νέου έργου σε συνδυασμό με τη μέριμνα για παράλληλη διατήρηση ικανοποιητικής ασφάλειας και ποιότητας ισχύος στο υφιστάμενο Σύστημα.

4. Με τις διατάξεις του της παρούσας Ενότητας καθορίζονται οι προϋποθέσεις και οι διαδικασίες που απαιτούνται κατά το σχεδιασμό του ΕΣΜΗΕ για τη διασφάλιση της συνεργασίας μεταξύ του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ και ορισμένου Χρήστη σχετικά με οποιαδήποτε προτεινόμενη ανάπτυξη των εγκαταστάσεων του Χρήστη που μπορεί να επηρεάσει τη λειτουργία του ΕΣΜΗΕ ή την άμεση σύνδεσή του με το ΕΣΜΗΕ. Ρυθμίζονται επιπλέον, οι λεπτομέρειες της εφαρμογής του επιμερισμού του κόστους της κατασκευής των αναγκών έργων επέκτασης του ΕΣΜΗΕ μεταξύ του Διαχειριστή και του Χρήστη του ΕΣΜΗΕ. Τέλος, καθορίζονται οι απαιτήσεις και οι διαδικασίες οι οποίες αφορούν στην πληροφόρηση την οποία οι Χρήστες οφείλουν να παρέχουν στον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, για το σχεδιασμό του ΕΣΜΗΕ σύμφωνα με τα κριτήρια σχεδιασμού μεταφοράς και τα σχετικά πρότυπα, και για τη σύνταξη της ετήσιας έκθεσης προβλέψεων για την ανάπτυξη του ΕΣΜΗΕ.

8.2 Άξονες Σχεδιασμού

1. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ σχεδιάζει την ανάπτυξη του ΕΣΜΗΕ έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ασφαλής, αξιόπιστη και οικονομική παροχή ηλεκτρικής ενέργειας και να επιτυγχάνονται οι λειτουργικές απαιτήσεις κατά τον Τίτλο II SOGL.

2. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ προσδιορίζει τα έργα ανάπτυξης του ΕΣΜΗΕ ώστε να διασφαλίζεται εφεδρεία των στοιχείων του ΕΣΜΗΕ σύμφωνα με το Κριτήριο «N-1». Επίσης, εφαρμόζει μεθόδους αντιμετώπισης ανωμαλιών μεγάλης κλίμακας και περιορισμού της επίδρασης πολλαπλών διαταραχών στο ΕΣΜΗΕ.

3. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ κατά το σχεδιασμό του ΕΣΜΗΕ λαμβάνει υπόψη του την τρέχουσα κατάσταση

φορτίου και δυναμικού παραγωγής, την προβλεπόμενη ανάπτυξη του φορτίου και του δυναμικού παραγωγής, τις εκτιμήσεις της ΡΑΑΕΥ για την ανάπτυξη και χωροταξική κατανομή του δυναμικού παραγωγής, καθώς και τις προβλεπόμενες απαιτήσεις των Χρηστών.

8.3 Δεκαετής Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΕΣΜΗΕ (ΔΠΑ)

1. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ εκπονεί και δημοσιεύει σε ετήσια βάση Δεκαετής Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΕΣΜΗΕ (ΔΠΑ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 14, 108 και 108α ν. 4001/2011. Συγκεκριμένα, το ΔΠΑ:

Α) Προσδιορίζει τις κυριότερες υποδομές μεταφοράς που πρέπει να κατασκευαστούν ή να αναβαθμιστούν κατά τα επόμενα δέκα (10) έτη συμπεριλαμβανομένων και των απαραίτητων έργων για τη διείσδυση των ΑΠΕ.

Β) Περιέχει όλα τα έργα που ήδη έχουν περιληφθεί σε προηγούμενα ΔΠΑ και προσδιορίζει τα νέα έργα των οποίων η έναρξη υλοποίησης προβλέπεται μέσα στην επόμενη ζετία.

Γ) Παρέχει τεchnοοικονομική ανάλυση σκοπιμότητας μέσω της υποβολής Μελέτης Κόστους-Οφέλους για τα σημαντικά έργα μεταφοράς του εδαφίου (Β) ανωτέρω, ιδίως αυτά που αφορούν διεθνείς διασυνδέσεις και διασυνδέσεις νήσων με το ΕΣΜΗΕ, συμπεριλαμβανομένων χρονοδιαγράμματος υλοποίησης και εκτιμώμενων χρηματικών ρών αναγκών χρηματοδότησης των επενδυτικών σχεδίων των υπόψη έργων. Λεπτομέρειες αναφορικά με τη μεθοδολογία που χρησιμοποιείται για την εκπόνηση της Μελέτης Κόστους - Οφέλους καθώς και τα κριτήρια με βάση τα οποία αξιολογείται το όφελος και το κόστος κάθε έργου εξειδικεύονται σε Εγχειρίδιο με τίτλο «Οδηγίες σύνταξης Μελέτης Κόστους-Οφέλους για έργα που εντάσσονται στο ΕΣΜΗΕ», το οποίο εκδίδεται με απόφαση της ΡΑΑΕΥ κατόπιν εισήγησης του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ. Για την υποβολή της σχετικής εισήγησης του, ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ λαμβάνει υπόψη τη σχετική μεθοδολογία που χρησιμοποιεί ο ENTSOe για την εκτίμηση της σχέσης κόστους-οφέλους των έργων που περιλαμβάνονται στο διευρωπαϊκό δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων.

Δ) Στην περίπτωση που κάποιο από τα έργα του εδαφίου (Β) ανωτέρω, τεκμηριωμένα προσφέρει σημαντικό κοινωνικοοικονομικό όφελος σε σχέση με το κόστος του, ιδίως προς τον τελικό καταναλωτή, δύναται να χαρακτηρίζεται ως «Έργο Μείζονος Σημασίας». Τα Έργα Μείζονος Σημασίας χαρακτηρίζονται ως τέτοια με την απόφαση έγκρισης του ΔΠΑ. Η σχέση κόστους-οφέλους και οι λοιπές προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί ένα έργο για να χαρακτηριστεί ως Έργο Μείζονος Σημασίας καθορίζονται στο Εγχειρίδιο του εδαφίου (Γ) ανωτέρω.

Ε) Σε περίπτωση που ένα έργο έχει χαρακτηριστεί ως «Έργο Μείζονος Σημασίας» σε προηγούμενο ΔΠΑ και διαπιστωθούν καθυστερήσεις στο χρονοδιάγραμμα υλοποίησής του, οι οποίες δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ δύναται να αιτηθεί την τροποποίηση του χρονοδιαγράμματος του έργου αυτού. Απαραίτητη προϋπόθεση για την έγκριση από τη ΡΑΑΕΥ της τροποποίησης του χρονοδιαγράμματος του έργου είναι α) η υποβολή επαρκούς τεκμηρίωσης από τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ

που θα αποδεικνύει ότι έχει προβεί εγκαίρως σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να αποτρέψει την παρατηρούμενη καθυστέρηση και β) η υποβολή επαρκούς σχεδίου δράσης για την άρση των αιτιών της καθυστέρησης και τη δημιουργία συνθηκών τήρησης του νέου προτεινόμενου χρονοδιαγράμματος.

2. Το ΔΠΑ εκπονείται λαμβάνοντας υπόψη τους εξής στόχους:

Α) Βελτίωση του επιπέδου ασφάλειας τροφοδοσίας και αύξηση της ικανότητας μεταφοράς και του ορίου ευστάθειας του ΕΣΜΗΕ, καθώς και τεχνολογικές βελτιώσεις.

Β) Την άρση των τεχνικών περιορισμών που τίθενται από τα όρια λειτουργίας των στοιχείων του ΕΣΜΗΕ, και ιδίως των συστηματικών Διαζωνικών Περιορισμών Μεταφοράς του ΕΣΜΗΕ.

Γ) Την παροχή άμεσης κατά το δυνατόν προτεραιότητας πρόσβασης στο ΕΣΜΗΕ σε νέους Χρήστες, στο πλαίσιο των υποχρεώσεων παροχής απρόσκοπτης πρόσβασης τρίτων στο ΕΣΜΗΕ σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο.

Δ) Την ενίσχυση της ικανότητας μεταφοράς των υφιστάμενων διασυνδέσεων και την ανάπτυξη νέων διασυνδέσεων.

Ε) Τη μείωση των απωλειών μεταφοράς στο ΕΣΜΗΕ.

3. Για κάθε νέο έργο, στο ΔΠΑ περιλαμβάνεται τεχνική περιγραφή όπου καθορίζονται τα βασικά στοιχεία σχεδιασμού ως εξής:

Α) Για γραμμές μεταφοράς, ο τύπος και το εκτιμώμενο μήκος τους.

Β) Για Υποσταθμούς και ΚΥΤ, η γενική ηλεκτρολογική διάταξη, δηλαδή το πλήθος ζυγών, το είδος και το πλήθος πυλών, το πλήθος και η ονομαστική ικανότητα Μ/Σ ισχύος και ΑΜΣ.

Γ) Για συσκευές χωρητικής ή επαγωγικής αντιστάθμισης αέργου ισχύος, η ονομαστική τους ικανότητα και ο Υποσταθμός ή ΚΥΤ στον οποίο εγκαθίστανται.

Δ) Για άλλα έργα και κυρίως αυτά που περιλαμβάνουν εφαρμογή νέων τεχνολογιών, οι βασικές τεχνικές προδιαγραφές σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στον παρόντα Κώδικα.

Για κάθε έργο τεκμηριώνεται η σκοπιμότητα κατασκευής του σε σχέση με τα κριτήρια της παραγράφου (2) της παρούσας υποενότητας.

4. Κατά τη διαμόρφωση του ΔΠΑ, ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ προβαίνει σε λογικές υποθέσεις όσον αφορά τη διαθεσιμότητα του παραγωγικού δυναμικού, την εξέλιξη της ζήτησης και του διασυνοριακού εμπορίου, λαμβάνοντας υπόψη τα επενδυτικά σχέδια για τα περιφερειακά δίκτυα και τα δίκτυα ευρωπαϊκής εμβέλειας.

5. Έως την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ συντάσσει προκαταρκτικό σχέδιο ΔΠΑ που αφορά την περίοδο με έναρξη την 1η Ιανουαρίου του μεθεπόμενου έτους. Το προκαταρκτικό σχέδιο ΔΠΑ τίθεται σε δημόσια διαβούλευση από τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ για διάστημα ενός (1) μηνός. Στη συνέχεια, ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της διαβούλευσης, προβαίνει σε κατάλληλες τροποποιήσεις του σχεδίου ΔΠΑ, κατόπιν των οποίων το υποβάλλει στη ΡΑΑΕΥ έως την 31η Μαρτίου.

6. Η ΡΑΑΕΥ θέτει σε δημόσια διαβούλευση το υποβληθέν σχέδιο ΔΠΑ, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, για διάστημα ενός (1) μηνός. Η ΡΑΑΕΥ αξιολογεί και δημοσιεύει το αποτέλεσμα της διαδικασίας διαβούλευσης στην ιστοσελίδα της.

7. Η ΡΑΑΕΥ, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της διαβούλευσης, καθώς και την υποχρέωση του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ να διασφαλίζει την απρόσκοπτη πρόσβαση στο ΕΣΜΗΕ κατά τον πιο οικονομικό, διαφανή και άμεσο τρόπο και χωρίς διακρίσεις μεταξύ των Χρηστών ή κατηγοριών Χρηστών, δύναται να επιβάλλει κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης στον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ τις τροποποιήσεις και συμπληρώσεις του σχεδίου ΔΠΑ που κρίνει αναγκαίες. Οι τροποποιήσεις αυτές μπορούν να αφορούν τα εξής:

Α) Συμμόρφωση με το μη δεσμευτικό 10ετές πρόγραμμα ανάπτυξης του διασυνδεδεμένου Ευρωπαϊκού Συστήματος που αναφέρεται στο άρθρο 48 του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/943. Εάν προκύψει οποιαδήποτε αμφιβολία όσον αφορά τη συμφωνία με το πρόγραμμα αυτό, η ΡΑΑΕΥ συμβουλευέται τον Οργανισμό Συνεργασίας των Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών.

Β) Αλλαγές στον κατάλογο των έργων που περιλαμβάνονται στο ΔΠΑ.

Γ) Τροποποιήσεις αναφορικά με την εκτίμηση κόστους των έργων που περιλαμβάνονται στο ΔΠΑ.

8. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ οφείλει να εκπονεί τελικό σχέδιο ΔΠΑ λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις της ΡΑΑΕΥ. Το τελικό σχέδιο ΔΠΑ υποβάλλεται εκ νέου στη ΡΑΑΕΥ για έγκριση Σε περίπτωση άρνησης του Διαχειριστή να συμμορφωθεί με τις παρατηρήσεις της Αρχής η ΡΑΑΕΥ εκδίδει το ΔΠΑ με τις αναγκαίες κατά την κρίση της τροποποιήσεις. Η ΡΑΑΕΥ δύναται να καθορίζει προθεσμίες σχετικά με την υλοποίηση του ΔΠΑ, καθώς και ποινικές ρήτρες που καταπίπτουν υπέρ των χρηστών σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών.

9. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ μεριμνά για τη διασφάλιση της υλοποίησης του προγράμματος και την τήρηση των σχετικών χρονοδιαγραμμάτων. Προς το σκοπό αυτό, ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ παρακολουθεί την εξέλιξη υλοποίησης των έργων ΔΠΑ και συντάσσει εξαμηνιαίες σχετικές εκθέσεις, τις οποίες δημοσιοποιεί. Η ΡΑΑΕΥ παρακολουθεί και αξιολογεί την εφαρμογή του ΔΠΑ και δημοσιοποιεί σχετικές εκθέσεις. Σε περίπτωση που έργα, τα οποία εντάσσονται στο Πρόγραμμα Ανάπτυξης, δεν υλοποιούνται για λόγους οφειλόμενους σε πταίσμα του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, η ΡΑΑΕΥ ενεργεί κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 108 και 108Α.

10. Έργα ανάπτυξης ή έργα ενίσχυσης ή έργα επέκτασης του ΕΣΜΗΕ λόγω σύνδεσης νέων χρηστών εκτελούνται νομίμως, ακόμη και εάν δεν έχουν προβλεφθεί στο Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΔΠΑ) του ΕΣΜΗΕ. Αυτά τα έργα εντάσσονται στη Ρυθμιζόμενη Περιουσιακή Βάση του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ και ανακτώνται μέσω των Χρεώσεων Χρήσης Συστήματος.

8.4 Δεδομένα για το ΔΠΑ

1. Για τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη του ΕΣΜΗΕ, οι Χρήστες οφείλουν να παρέχουν τακτικά δεδομένα και πληροφορίες στον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, έπειτα από

σχετικό αίτημά του. Τα δεδομένα και οι πληροφορίες αυτές αποτελούν δεδομένα για το σχεδιασμό του ΕΣΜΗΕ.

2. Τα δεδομένα που υποβάλλουν Χρήστες σχετικά με το σχεδιασμό έργου του ΕΣΜΗΕ θεωρούνται εμπιστευτικά, με εξαίρεση τα δεδομένα που υποβάλλουν οι Διαχειριστές του Δικτύου Διανομής.

3. Έως την 1η Μαΐου κάθε έτους, η ΡΑΑΕΥ συντάσσει και γνωστοποιεί στον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ έκθεση σχετικά με την ανάπτυξη και χωροταξική κατανομή του δυναμικού παραγωγής για την επόμενη πενταετία. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ συνεκτιμά το περιεχόμενο της εκθέσεως της ΡΑΑΕΥ προκειμένου να εκπληρώσει τις κατά το άρθρο 17 παρ. (2) στοιχείο (iv) του ν. 4425/2016 αρμοδιότητές του.

4. Τα Δεδομένα Σχεδιασμού Έργου, μαζί με άλλα δεδομένα που διαθέτει ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ και τα οποία αφορούν το ΕΣΜΗΕ, αποτελούν τη βάση ανάλυσης και εκτίμησης νέων αιτήσεων των Χρηστών. Τα δεδομένα αυτά δεν έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα, εφόσον ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ τα χρησιμοποιεί για τη σύνταξη της ετήσιας έκθεσης προβλέψεων, για την παροχή πληροφοριών σε σχέση με την έκθεση αυτή, για την αξιολόγηση των αιτήσεων άλλων Χρηστών ή υποψηφίων Χρηστών ή για τους σκοπούς του σχεδιασμού του ΕΣΜΗΕ, ή εφόσον κάτι τέτοιο προβλέπεται στη Σύμβαση Σύνδεσης.

5. Τα έργα επέκτασης για σύνδεση του Δικτύου Διανομής στο ΕΣΜΗΕ περιλαμβάνονται στο ΔΠΑ κατόπιν σχετικής έγκρισης τους από τη ΡΑΑΕΥ. Για το σκοπό αυτόν, έως την 31η Οκτωβρίου κάθε έτους οι Διαχειριστές του Δικτύου Διανομής υποβάλλουν στον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ και κοινοποιούν στη ΡΑΑΕΥ σχετικό αίτημα που περιλαμβάνει, κατ' ελάχιστον, τα απαιτούμενα νέα έργα με αναφορά από το τρίτο κατά σειρά ημερολογιακό έτος που έπεται του έτους υποβολής και το επιθυμητό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης τους από τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, συνοδευόμενο από τεκμηρίωση της αναγκαιότητας των έργων και της σχετικής προτεραιοποίησής τους, κατά τα οριζόμενα στον Κώδικα Διαχείρισης του Δικτύου Διανομής σχετικά με την κατάρτιση του Σχεδίου Ανάπτυξης του Δικτύου. Εντός δύο (2) μηνών από τη λήψη του αιτήματος ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ γνωστοποιεί στον Διαχειριστή του Δικτύου Διανομής και τη ΡΑΑΕΥ τις εκτιμήσεις του για το κόστος των έργων και τις τεκμηριωμένες απόψεις του ως προς τη δυνατότητα χρηματοδότησης και υλοποίησης τους σύμφωνα με το αιτούμενο χρονοδιάγραμμα. Η ΡΑΑΕΥ, κατόπιν εξέτασης των παραπάνω δεδομένων και μετά από διαβούλευση με τους Διαχειριστές εφόσον αυτό είναι αναγκαίο, εκδίδει εντός δύο (2) μηνών από τη λήψη των απόψεων του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ απόφαση με την οποία καθορίζονται τα έργα επέκτασης για σύνδεση του Δικτύου στο ΕΣΜΗΕ που συμπεριλαμβάνονται στο προκαταρκτικό σχέδιο ΔΠΑ και τα αντίστοιχα έργα ανάπτυξης Δικτύου Διανομής που συμπεριλαμβάνονται στο Σχέδιο Ανάπτυξης του Δικτύου Διανομής, με αναφορά από το μεθεπόμενο ημερολογιακό έτος.

6. Σε περίπτωση σημαντικών καθυστερήσεων στην υλοποίηση των έργων επέκτασης για σύνδεση του Δικτύου

ου στο Σύστημα περιλαμβάνονται στο ΔΠΑ, σημαντικών αλλαγών στις ανάγκες τροφοδότησης ή εκτεταμένων τροποποιήσεων στην τοπολογία του Δικτύου, ο Διαχειριστής του Δικτύου δύναται να εισηγείται στη ΡΑΑΕΥ αναθεώρηση του εγκεκριμένου σχεδιασμού, ως προς την ιεράρχηση των εγκεκριμένων έργων σύνδεσης του Δικτύου ή την αναγκαιότητα υλοποίησης τους ή την αντικατάστασή τους με ισοδύναμα έργα. Για την αναθεώρηση ακολουθείται η διαδικασία της αρχικής έγκρισης των έργων σύμφωνα με την παρ. 5, η οποία καταλήγει σε απόφαση ΡΑΑΕΥ για την αποδοχή, τροποποίηση ή απόρριψη της εισήγησης του Διαχειριστή Δικτύου για την αναθεώρηση των έργων που έχουν ενταχθεί στο ΔΠΑ και στο Σχέδιο Ανάπτυξης Δικτύου. Με την εν λόγω απόφαση ΡΑΑΕΥ ρυθμίζεται επίσης η ανάκτηση τυχόν δαπανών που έχει ήδη πραγματοποιήσει ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ σε σχέση με αναθεωρούμενα έργα. Οι τροποποιήσεις που επέρχονται με την εν λόγω απόφαση σε εγκεκριμένα έργα επέκτασης του ΕΣΜΗΕ για σύνδεση του Δικτύου Διανομής και στα σχετιζόμενα έργα ανάπτυξης του Δικτύου Διανομής είναι εφαρμοστέες άμεσα, ενσωματώνονται δε στην αμέσως επόμενη έκδοση του ΔΠΑ και του Σχεδίου Ανάπτυξης τους Δικτύου αντιστοίχως. Στο πλαίσιο της ως άνω απόφασης μπορεί να ρυθμίζεται επίσης η κατά τα προβλεπόμενα στον Κώδικα Διαχείρισης Δικτύου Διανομής τροποποίηση του εγκεκριμένου Προγράμματος Ανάπτυξης του Δικτύου καθώς και η υλοποίηση έργων πέραν όσων έχουν ενταχθεί σε αυτό, ως προς τα σχετιζόμενα έργα ανάπτυξης του Δικτύου Διανομής.

8.5 Επαλήθευση και επικύρωση δεδομένων

1. Εάν ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ κρίνει ότι τα δεδομένα που υποβλήθηκαν από ορισμένο Χρήστη είναι λανθασμένα ή ανακριβή, μπορεί να απαιτήσει από αυτόν την υποβολή πρόσθετων πληροφοριών, που κατά την κρίση του είναι αναγκαίες για την επαλήθευση της ακρίβειας των δεδομένων.

2. Εάν έπεται από την αξιολόγηση των πληροφοριών που υποβάλλονται σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ εκτιμά αιτιολογημένα ότι δεν διαθέτει επαρκείς πληροφορίες για την επαλήθευση των αρχικών δεδομένων, μπορεί να απαιτήσει από το Χρήστη τη διεξαγωγή δοκιμών για την επαλήθευση των δεδομένων. Οι δοκιμές διεξάγονται κατά τις υποενότητες 3.6, 3.7, 3.8, 3.9 και 3.10 του παρόντος Κώδικα.

3. Εάν τα δεδομένα που είχαν υποβληθεί από το Χρήστη επαληθευθούν από τις δοκιμές, το κόστος των δοκιμών βαρύνει τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ.

4. Εάν τα δεδομένα που είχαν υποβληθεί δεν επαληθευθούν, το κόστος των δοκιμών βαρύνει το Χρήστη. Τα μεγέθη που προκύπτουν από τις δοκιμές χρησιμοποιούνται ως δεδομένα. Στην περίπτωση κατά την οποία μεταβολές των δεδομένων, οι οποίες προκύπτουν από ορισμένη δοκιμή, καθιστούν αναγκαία κατά την εύλογη κρίση του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ την εκπόνηση πρόσθετων μελετών του ΕΣΜΗΕ, ο Χρήστης βαρύνεται και με το κόστος των μελετών αυτών.

8.6 Κριτήρια και πρότυπα σχεδιασμού

1. Για το σχεδιασμό του ΕΣΜΗΕ, ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ εφαρμόζει τα κριτήρια σχεδιασμού που περι-

γράφονται στην παρούσα Ενότητα, καθώς και τους καθιερωμένους κανόνες και πρότυπα.

2. Κατά τον προσδιορισμό των τεχνικών απαιτήσεων μίας σύνδεσης Χρήστη, ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ οφείλει να μην κάνει διακρίσεις μεταξύ Χρηστών της ίδιας κατηγορίας, τοποθεσίας και μεγέθους, και εφόσον είναι τεχνικά και οικονομικά δυνατόν να επιτυγχάνονται ομοιόμορφοι τρόποι σύνδεσης κάθε φορά.

3. Το επίπεδο τάσεως ΕΣΜΗΕ στο οποίο συνδέεται Μονάδα και η διάταξη ζυγών που προκρίνεται εξαρτώνται από το μέγεθος και το πλήθος των μονάδων παραγωγής από τις οποίες αποτελούνται οι εγκαταστάσεις του Χρήστη, τη συμβατότητα με τη μελλοντική ανάπτυξη του ΕΣΜΗΕ, και τη γεωγραφική απόσταση από το υφιστάμενο ΕΣΜΗΕ.

4. Οι συνδεδεμένοι στο ΕΣΜΗΕ Πελάτες συνδέονται κατά κανόνα στο επίπεδο τάσεως μεταφοράς των 150kV. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ μπορεί να συνδέει έναν τέτοιο Πελάτη του ΕΣΜΗΕ σε διαφορετικό επίπεδο τάσεως μεταφοράς για λόγους που σχετίζονται ιδίως με το μέγεθος της ζήτησης σε MW στο σημείο σύνδεσης, τη συμβατότητα με τη μελλοντική ανάπτυξη του ΕΣΜΗΕ, την εγγύτητα με το υπάρχον ΕΣΜΗΕ και το κόστος της προτεινόμενης σύνδεσης.

5. Το Δίκτυο Διανομής συνδέεται κατά κανόνα στο επίπεδο τάσεως μεταφοράς των 150kV. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ μπορεί να συνδέει το Δίκτυο Διανομής σε διαφορετικό επίπεδο τάσεως μεταφοράς για λόγους που σχετίζονται ιδίως με το μέγεθος της ζήτησης σε MW στο σημείο σύνδεσης, τη συμβατότητα με τη μελλοντική ανάπτυξη του ΕΣΜΗΕ, τη συμβατότητα με το συνδυασμένο σχεδιασμό του ΕΣΜΗΕ και του Δικτύου Διανομής, τη γεωγραφική απόσταση από το υφιστάμενο ΕΣΜΗΕ και το κόστος της προτεινόμενης σύνδεσης.

6. Τα έργα επέκτασης για τη σύνδεση εγκαταστάσεων Παραγωγών, Πελατών και του Δικτύου Διανομής στο ΕΣΜΗΕ καθορίζονται βάσει του οικονομικά πλέον σύμφωρου και τεχνικά αποδεκτού, σύμφωνα με το κριτήριο αξιοπιστίας «N-1» και τις απαιτήσεις του παρόντος Κώδικα, τρόπου σύνδεσης με το ΕΣΜΗΕ.

7. Το κόστος κατασκευής των αναγκαίων έργων επέκτασης για τη σύνδεση Χρηστών στο ΕΣΜΗΕ, επιβαρύνει τους Χρήστες, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στην υποενότητα 8.20 του παρόντος Κώδικα.

8. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ αναλαμβάνει το πλήρες κόστος υλοποίησης και θέσης σε λειτουργία των έργων επέκτασης για τη σύνδεση του Δικτύου Διανομής στο ΕΣΜΗΕ, συμπεριλαμβανομένων δαπανών απαλλοτριώσεων γηπέδων και τυχόν άλλων δαπανών. Το κόστος που αναλαμβάνει ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του Απαιτούμενου Εσόδου και ανακτάται σε κάθε περίπτωση μέσω των Χρεώσεων Χρήσης Συστήματος. Ο ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός, τα παρελκόμενά του και τα συναφή αυτού έργα πολιτικού μηχανικού που περιλαμβάνονται στα έργα επέκτασης για σύνδεση του Δικτύου Διανομής στο ΕΣΜΗΕ παραμένουν στην κυριότητα του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ και αποτελούν πάγιά του.

9. Έπειτα από απαίτηση Χρήστη και εφόσον συμφωνεί ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ είναι δυνατόν να εφαρμόζο-

νται κατά τον προσδιορισμό των τεχνικών απαιτήσεων της σύνδεσης προδιαγραφές αυστηρότερες από τα καθιερωμένα πρότυπα. Στην περίπτωση αυτή, το πρόσθετο κόστος το οποίο προκαλείται καλύπτεται από τον Χρήστη.

8.7 Κριτήριο σχεδιασμού «N-1»

1. Σύμφωνα με το κριτήριο σχεδιασμού «N-1» προβλέπεται ότι υπό οποιοσδήποτε συνθήκες λειτουργίας η απώλεια οποιουδήποτε συστατικού στοιχείου του ΕΣΜΗΕ, ιδίως γραμμής μεταφοράς, μετασχηματιστή ή Μονάδας Παραγωγής, δεν θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια λειτουργίας του ΕΣΜΗΕ και δεν οδηγεί σε περαιτέρω απώλεια στοιχείων του ΕΣΜΗΕ ή σε διακοπές τροφοδοσίας. Μετά την απώλεια ενός στοιχείου, το ΕΣΜΗΕ πρέπει να αναδιαμορφωθεί για να είναι σε θέση κατά το δυνατόν να συμμορφωθεί εκ νέου με το Κριτήριο «N-1» μέσα στον ελάχιστο δυνατό χρόνο, προκειμένου η απώλεια ενός περαιτέρω στοιχείου να μη θέσει σε κίνδυνο τη ασφάλεια λειτουργίας.

2. Το κριτήριο N-1 ακολουθείται κατά το σχεδιασμό ανάπτυξης του ΕΣΜΗΕ όπως επίσης και κατά το σχεδιασμό των σχημάτων σύνδεσης στο ΕΣΜΗΕ των εγκαταστάσεων των Χρηστών, κατά τα αναφερόμενα στις ενότητες 8.16 έως 8.21 του παρόντος Κώδικα.

3. Για την εκτίμηση της ασφάλειας του ΕΣΜΗΕ, ο Διαχειριστής του Συστήματος εκπονεί αναλύσεις και προσομοιώσεις για τη λειτουργία του ΕΣΜΗΕ, και ιδίως σχετικά με την ευστάθεια και την αξιοπιστία του, στις οποίες ελέγχονται οι επιπτώσεις διαφορετικών υποθέσεων σχετικά με το φορτίο, τις μονάδες παραγωγής, το διασυννοριακό εμπόριο ηλεκτρικής ενέργειας και την τοπολογία του Συστήματος.

8.8 Ευστάθεια του Συστήματος

1. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ εγκαθιστά και ρυθμίζει τις διατάξεις ελέγχου του Συστήματος για την εξασφάλιση της ευσταθούς λειτουργίας του σε όλες τις συνθήκες και για την αντιμετώπιση μεταβατικών ή μόνιμων φαινομένων ταλάντωσης είτε με τον περιορισμό του εύρους της ταλάντωσης είτε την απόσβεσή της σε ικανοποιητικό βαθμό, ώστε να εξασφαλίζεται η ασφάλεια λειτουργίας του ΕΣΜΗΕ. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ προδιαγράφει τα μέτρα εκείνα που πρέπει να λαμβάνονται για τη διατήρηση της ευσταθείας του ΕΣΜΗΕ σε περίπτωση μεταβολής των τεχνικών ή λειτουργικών παραμέτρων των Χρηστών καθώς και σε περίπτωση σύνδεσης μίας νέας εγκατάστασης στο ΕΣΜΗΕ.

2. Το ΕΣΜΗΕ χαρακτηρίζεται ως στατικώς ευσταθές όταν ελάχιστονες μεταβολές των λειτουργικών συνθηκών του δεν οδηγούν σε μη αποσβενύμενες ταλαντώσεις συχνότητας που μπορούν να οδηγήσουν σε μεγάλης κλίμακας κατάρρευση του Συστήματος και σε βλάβες των εγκαταστάσεων Χρηστών. Η στατική ευστάθεια πρέπει να εξασφαλίζεται σε όλες τις χρονικές στιγμές και σε όλα τα σημεία του ΕΣΜΗΕ. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ εξασφαλίζει τη διατήρηση της στάθμης βραχυκύκλωσης και των τάσεων του ΕΣΜΗΕ κατά τον Τίτλο II SOGL του παρόντος Κώδικα και εξετάζει εάν απορροφήσεις ή εγχύσεις ηλεκτρικής ενέργειας από τους Χρήστες του Συστήματος είναι εφικτές χωρίς κίνδυνο για τη στατική

ευστάθειά του ή εάν επιβάλλεται να τίθενται περιορισμοί. Ο Διαχειριστής του Συστήματος φροντίζει ώστε οι μεταβολές φορτίου και έγχυσης, και ιδίως η λειτουργία σε χαμηλό φορτίο με υποδιεγερμένη Μονάδα Παραγωγής και οι μεταβολές στην τοπολογία του ΕΣΜΗΕ δεν θέτουν σε κίνδυνο τη στατική ευστάθειά του κατά τον Τίτλο II SOGL και κατά το σχέδιο αποκατάστασης του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ.

3. Το Σύστημα χαρακτηρίζεται ως μεταβατικώς ευσταθές όταν, μετά από εκκαθάριση βραχυκυκλώματος σε αυτό, καμία Μονάδα Παραγωγής δεν αποσυγχρονίζεται σε σχέση με το ΕΣΜΗΕ και δεν λαμβάνει χώρα ολίσθηση πόλων των γεννητριών. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ κατά το σχεδιασμό του ΕΣΜΗΕ φροντίζει ώστε η στάθμη βραχυκύκλωσης στα σημεία σύνδεσης των μονάδων παραγωγής να είναι εντός των ορίων κατά τον Τίτλο II SOGL του παρόντος Κώδικα, όταν επιτυγχάνεται εκκαθάριση σφάλματος από την προστασία του ΕΣΜΗΕ σύμφωνα με το σχεδιασμό του.

4. Όταν σε ορισμένη Μονάδα Παραγωγής δεν μπορεί να προληφθεί η ολίσθηση πόλων σε συνέχεια βραχυκυκλώματος στο ΕΣΜΗΕ, η Μονάδα Παραγωγής αποσυνδέεται από το ΕΣΜΗΕ μέσω της προστασίας της γεννήτριας, ώστε να προλαμβάνονται οι κίνδυνοι επιπτώσεων στο ΕΣΜΗΕ και στη λειτουργία της γεννήτριας. Το ΕΣΜΗΕ θα πρέπει να αντέχει τις επιδράσεις επ' αυτού, που είναι αποτέλεσμα αυτών των δυναμικών φαινομένων.

8.9 Παραδοχές προσομοίωσης

1. Οι αναλύσεις λειτουργίας του ΕΣΜΗΕ εκτελούνται με τις τρέχουσες προβλέψεις ενέργειας ζήτησης και μέγιστου και ελάχιστου φορτίου. Οι επιδόσεις του σχεδιαζόμενου Συστήματος πρέπει να ικανοποιούν τα κριτήρια σχεδιασμού μεταφοράς σε διάφορες συνθήκες φορτίου, μέγιστου και μη.

2. Οι αναλύσεις λειτουργίας του ΕΣΜΗΕ βασίζονται στην καλύτερη δυνατή πληροφόρηση για την ανάπτυξη της παραγωγής συμπεριλαμβανομένων των Μονάδων ΑΠΕ. Λόγω της τυχαιότητας της παραγωγής των Μονάδων ΑΠΕ, η επίδρασή τους στο ΕΣΜΗΕ αναλύεται για δύο ακραία σενάρια παραγωγής από αυτές:

A) Θεωρώντας ότι παράγουν τη μέγιστη ισχύ τους.

B) Θεωρώντας ότι είναι εκτός λειτουργίας.

3. Ο σχεδιασμός του ΕΣΜΗΕ λαμβάνει υπόψη εναλλακτικά σενάρια κατανομής της παραγωγής και του φορτίου επί του ΕΣΜΗΕ. Η αντοχή του ΕΣΜΗΕ πρέπει να είναι τέτοια ώστε:

A) Να μην τίθεται περιορισμός στην παραγόμενη ισχύ των Μονάδων Παραγωγής υπό κανονικές συνθήκες και συνθήκες «N-1».

B) Να είναι ανεκτή μία προσυμφωνημένη μη διαθεσιμότητα μίας Μονάδας Παραγωγής ή μέρους αυτής, κατά τη διάρκεια μίας κατάλληλα επιλεγμένης περιόδου φορτίου. Η διάρκεια μίας τέτοιας περιόδου πρέπει να ελαχιστοποιείται κατάλληλα στο πλαίσιο του σχεδιασμού του ΕΣΜΗΕ.

4. Το ΕΣΜΗΕ πρέπει να είναι ικανό να επιτρέπει την ασφαλή διακίνηση των προβλεπόμενων ποσοτήτων ισχύος για εισαγωγές ή εξαγωγές που πραγματοποιούνται μέσω των διασυνδετικών γραμμών με άλλα

συστήματα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας του εξωτερικού.

8.10 Ειδικά κριτήρια σχεδιασμού

1. Η διάταξη σύνδεσης των Μονάδων Παραγωγής πρέπει να είναι τέτοια ώστε η απώλεια ικανότητας παραγωγής που προκύπτει από σφάλμα ζυγών να μην έχει σοβαρή επίπτωση στο ΕΣΜΗΕ. Η απώλεια ικανότητας παραγωγής που προκύπτει από σφάλμα σε οποιοδήποτε στοιχείο του ΕΣΜΗΕ δεν πρέπει κατά το δυνατόν να υπερβαίνει το διπλάσιο της ικανότητας παραγωγής της μεγαλύτερης Μονάδας Παραγωγής του ΕΣΜΗΕ.

8.11 Υλοποίηση Έργων Ενίσχυσης του Συστήματος

1. Τα έργα ενίσχυσης του ΕΣΜΗΕ υλοποιούνται από τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ σύμφωνα με το άρθρο 108 και 108α του ν. 4001/2011. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ έχει την ευθύνη για την άρτια ολοκλήρωση των έργων αυτών σύμφωνα με τις προδιαγραφές που περιλαμβάνονται στο ΔΠΑ καθώς επίσης και για την τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων υλοποίησης που περιλαμβάνονται στο ΔΠΑ. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ υλοποιεί τα έργα του ΔΠΑ που του ανατίθενται με δαπάνες του, σύμφωνα με τους όρους της αδείας του και ανακτά το κόστος των έργων αυτών μέσω των Χρεώσεων Χρήσης του Συστήματος.

2. Σε περίπτωση που η ΡΑΑΕΥ, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς της κατά την παρ. (6), του άρθρου 108 του ν. 4001/2011, διαπιστώνει ότι ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ δεν διασφαλίζει την υλοποίηση των έργων που σύμφωνα με το ΔΠΑ προγραμματίζεται να εκτελεσθούν εντός τριών ετών, εκτός εάν η καθυστέρηση αυτή οφείλεται σε αιτίες που εκφεύγουν της δυνατότητας ελέγχου τους, η ΡΑΑΕΥ δύναται να προβεί στις ενέργειες που προβλέπονται στο άρθρο 108 και 108α του ν. 4001/2011.

3. Σε κάθε περίπτωση η κυριότητα των παγίων αυτών μετά την οριστική παραλαβή τους περιέρχεται στον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, ο οποίος στη συνέχεια αναλαμβάνει τη συντήρηση του έργου σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα, και η μέθοδος της χρηματοδότησης της κατασκευής των έργων λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό του ανταλλάγματος που καταβάλλεται στον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ.

8.12 Υλοποίηση Έργων Επέκτασης του Συστήματος για τη Σύνδεση Χρηστών

1. Τα έργα επέκτασης του ΕΣΜΗΕ για τη σύνδεση Παραγωγών και Καταναλωτών μπορεί να υλοποιούνται είτε από τον εκάστοτε Παραγωγό ή Καταναλωτή, είτε από τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ. Σε κάθε περίπτωση, ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ έχει την αρμοδιότητα για την έγκριση της καταλληλότητας του γηπέδου, την έγκριση γειώσεως του Υποσταθμού, τον έλεγχο και την έγκριση της μελέτης, την επίβλεψη της κατασκευής και τη θέση των έργων επέκτασης για τη σύνδεση σε λειτουργία.

2. Σε κάθε περίπτωση, συνάπτεται Σύμβαση Υλοποίησης μεταξύ του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ και του αντίστοιχου Παραγωγού ή Καταναλωτή στην οποία ρητώς προβλέπονται τα τμήματα του έργου την εκτέλεση των οποίων αναλαμβάνει ο κάθε συμβαλλόμενος, τα αντίστοιχα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης καθώς και οι διαδικασίες ελέγχου και παραλαβής και ενδεχόμενης καταβολής τιμημάτων. Με την εκπλήρωση όλων των

υποχρεώσεων που απορρέουν από τη Σύμβαση Υλοποίησης, ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ προβαίνει σε κάθε νόμιμη ενέργεια ώστε να περιέλθουν στην κυριότητά του ο ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός, τα παρελκόμενά του και τα συναφή έργα πολιτικού μηχανικού του τμήματος του έργου που αποτελεί μέρος του Συστήματος, και στη συνέχεια αναλαμβάνει τη συντήρηση του έργου αυτού σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

3. Τα έργα επέκτασης του ΕΣΜΗΕ για τη σύνδεση του Δικτύου Διανομής υλοποιούνται από τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ. Τα έργα ανάπτυξης Υποσταθμών οι οποίοι εντάσσονται εξ' ολοκλήρου στο Δίκτυο Διανομής και ανήκουν εξ' ολοκλήρου στην αρμοδιότητα του αρμόδιου Διαχειριστή του Δικτύου Διανομής, όπως Υποσταθμοί εντός των Δήμων της τέως Διοικήσεως Πρωτεύουσας, δεν περιλαμβάνουν έργα επέκτασης του ΕΣΜΗΕ και υλοποιούνται εξ' ολοκλήρου με ευθύνη του αρμόδιου Διαχειριστή του Δικτύου Διανομής. Στην έννοια της υλοποίησης των προηγούμενων εδαφίων περιλαμβάνεται επίσης η αδειοδότηση των έργων εντός και εκτός γηπέδων Υποσταθμών (λήψη περιβαλλοντικών αδειών, έκδοση οικοδομικών αδειών κ.λπ.).

4. Όσον αφορά τα έργα επέκτασης του ΕΣΜΗΕ για σύνδεση του Δικτύου Διανομής, ο αρμόδιος Διαχειριστής του Δικτύου Διανομής υποδεικνύει στον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ τη βέλτιστη γεωγραφική περιοχή και τα γήπεδα που προτείνει για την εγκατάσταση νέων Υποσταθμών σύνδεσης του Δικτύου Διανομής, σε σχέση με τα προς εξυπηρέτηση φορτία. Οι Διαχειριστές συνεργάζονται για την επιλογή κατάλληλου γηπέδου, στην περίπτωση που τα προτεινόμενα από τον Διαχειριστή του Δικτύου δεν πληρούν τις απαιτήσεις καταλληλότητας. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ αφού εγκρίνει την καταλληλότητα των γηπέδων και συναινέσει στη χωροθέτησή τους, διαμορφώνει κατάλληλο ανάπτυγμα των έργων επέκτασης εντός των γηπέδων. Σε περίπτωση που στα γήπεδα εντός των οποίων αναπτύσσονται έργα επέκτασης για τη σύνδεση του Δικτύου, αναπτύσσονται επίσης έργα που είναι στην αρμοδιότητα του Διαχειριστή του Δικτύου Διανομής και στην κυριότητα του Κυρίου του Δικτύου, το γήπεδο υπόκειται σε διαχωρισμό ή κατάτμηση έτσι ώστε κάθε τμήμα του να περιλαμβάνει αποκλειστικά έργα αρμοδιότητας ενός Διαχειριστή και κυριότητας ενός Κυρίου. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ και ο Διαχειριστής του Δικτύου Διανομής έχουν από κοινού την ευθύνη για την εξεύρεση της βέλτιστης κατά περίπτωση λύσης για την εξασφάλιση της νόμιμης χρήσης των απαιτούμενων γηπέδων για την ανάπτυξη των έργων επέκτασης του ΕΣΜΗΕ για σύνδεση του Δικτύου Διανομής εντός Υποσταθμών, με κριτήρια την ασφαλή και αποτελεσματική διαχείριση των προς ανάπτυξη υποδομών ΕΣΜΗΕ και Δικτύου Διανομής από τους αρμόδιους Διαχειριστές καθώς και τη μείωση του κόστους και του χρόνου που απαιτείται για τη διεκπεραίωση των σχετικών διαδικασιών.

5. Προκειμένου για έργα επέκτασης του ΕΣΜΗΕ τα οποία αφορούν σε σύνδεση περισσότερων του ενός Χρηστών και τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως γενικότερης σημασίας για την οικονομία της Χώρας, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 15 του ν. 3175/2003, αυτά υλο-

ποιούνται είτε από τους εκάστοτε Χρήστες που προβλέπεται να συνδεθούν σε αυτά, είτε από τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, όποτε αυτό κρίνεται αιτιολογημένα σκόπιμο κατά τη διαδικασία έγκρισης του ΔΠΑ. Σε περίπτωση που ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ επικαλείται τεκμηριωμένα αδυναμία υλοποίησης του έργου λόγω αδυναμίας τήρησης του χρονοδιαγράμματος κατά το ΔΠΑ ή χρηματοδότησης του έργου, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 108 του ν. 4001/2011.

Σε κάθε περίπτωση που το έργο δεν υλοποιείται από τους Χρήστες που συνδέονται σε αυτό, το κόστος του έργου ανακτάται με ευθύνη του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, ως εξής:

(α) Το κόστος του έργου, αφαιρουμένων τυχόν επιδοτήσεων, επιμερίζεται στους Χρήστες του έργου και καταβάλλεται από αυτούς στον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ κατά τη σύναψη της Σύμβασης Υλοποίησης κάθε Χρήστη. Σε περίπτωση που Χρήστης του έργου συνάπτει τη Σύμβαση Υλοποίησης μετά τη θέση του έργου σε λειτουργία, καταβάλλει το ποσό που έχει επιμερισθεί σε αυτόν, προσαυξημένο κατά το επιτόκιο απόδοσης των απασχολουμένων κεφαλαίων στο έργο.

(β) Μετά τη θέση σε λειτουργία του έργου, το μέρος του κόστους του έργου που τυχόν δεν έχει μέχρι τότε ανακτηθεί από καταβολές των Χρηστών του έργου μέσω των Συμβάσεων Υλοποίησης, ανακτάται, προσαυξημένο κατά το επιτόκιο απόδοσης των απασχολουμένων κεφαλαίων στο έργο, με ευθύνη του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ μέσω της Χρέωσης Χρήσης Συστήματος κατά τα οριζόμενα στο 9.3 του παρόντος Κώδικα.

(γ) Το ποσό που καταβάλλεται συνολικά από τους Χρήστες που συνδέονται στο Έργο μετά τη θέση του σε λειτουργία, λαμβάνεται υπόψη σε ετήσια βάση κατά τον υπολογισμό του Απαιτούμενου Εσόδου του ΕΣΜΗΕ του επομένου έτους, κατά τα προβλεπόμενα στην περίπτωση (δ) κατωτέρω.

(δ) Με απόφαση της ΠΑΑΕΥ μετά από εισήγηση του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ καθορίζονται:

αα) Ο λεπτομερής τρόπος υπολογισμού του κόστους του έργου, το επιτόκιο απόδοσης των απασχολουμένων κεφαλαίων στο έργο και ο χρόνος αποπληρωμής του καθώς και ο τρόπος επιμερισμού του κόστους αυτού στους Χρήστες του έργου. Επιπλέον, η μεθοδολογία ανάκτησης του κόστους μέσω του Ετήσιου Κόστους του ΕΣΜΗΕ, σε περίπτωση που τυγχάνουν εφαρμογής τα προβλεπόμενα στις διατάξεις των παραγράφων (β) και (γ) ανωτέρω.

ββ) Οι έχοντες τη δυνατότητα υποβολής αιτήματος στον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ για την παροχή όρων σύνδεσης, η διαδικασία και οι τυχόν προθεσμίες για την υποβολή των σχετικών αιτημάτων.

γγ) Η υποχρέωση έκδοσης και κατάθεσης από τους Χρήστες του έργου στον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ κατά περίπτωση των αναγκαίων εγγυήσεων κατά την αποδοχή της Προσφοράς Σύνδεσης.

δδ) Οι προθεσμίες και η διαδικασία για τη σύναψη των Τριμερών Συμβάσεων Υλοποίησης από τους Χρήστες του έργου και οι συνέπειες μη εμπρόθεσμης προσέλευσης των Χρηστών του έργου για τη σύναψη των συμβάσεων αυτών.

ΜΕΡΟΣ Β. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΣΤΟ ΕΣΜΗΕ

8.13 Σύμβαση Σύνδεσης

1. Οι ελάχιστες τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές, που πρέπει να πληρούνται για την αξιόπιστη και ασφαλή λειτουργία του ΕΣΜΗΕ προς όφελος των Χρηστών, των κατόχων άδειας διαχείρισης και κυριότητας Απευθείας Γραμμής και των Χρηστών Απευθείας Γραμμής σε περίπτωση Παράλληλης Σύνδεσης καθώς και των εγκαταστάσεων και των μηχανημάτων τους που συνδέονται με το ΕΣΜΗΕ, καθορίζονται με τους όρους της Σύμβασης Σύνδεσης, σε εφαρμογή και των οριζόμενων στους Κανονισμούς (ΕΕ) 2016/631, 2016/1388 και 2016/1447, όπως εξειδικεύονται με απόφαση της ΠΑΑΕΥ.

2. Οι όροι της Σύμβασης Σύνδεσης ορίζουν τις ελάχιστες προδιαγραφές σχετικά με:

Α) Τη μέθοδο σύνδεσης στο ΕΣΜΗΕ και τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας του ΕΣΜΗΕ στο Σημείο Σύνδεσης.

Β) Το είδος των σημάτων και ενδείξεων που είναι απαραίτητο να παρέχονται στον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ από κάθε Χρήστη ή στην περίπτωση Χρήστη με παράλληλη σύνδεση, από τον κάτοχο άδειας διαχείρισης και κυριότητας Απευθείας Γραμμής, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες Αποφάσεις της ΠΑΑΕΥ για την ανταλλαγή σημάτων και πληροφοριών.

Γ) Τις απαιτήσεις ορολογίας και ονοματολογίας που χρησιμοποιούνται για το σύνολο των εγκαταστάσεων και των μηχανημάτων που συνδέονται με το ΕΣΜΗΕ.

Δ) Τις προδιαγραφές και απαιτήσεις των Μετρητικών Διατάξεων, των προστατευτικών διατάξεων στις εγκαταστάσεις των Χρηστών ή στην περίπτωση Χρήστη με παράλληλη σύνδεση, του κατόχου άδειας διαχείρισης και κυριότητας Απευθείας Γραμμής.

Ε) Τους ενδεχόμενους λειτουργικούς περιορισμούς, και τις προϋποθέσεις ηλέκτρισης και δοκιμαστικής λειτουργίας των εγκαταστάσεων των Χρηστών ή στην περίπτωση Χρήστη με παράλληλη σύνδεση, του κατόχου άδειας διαχείρισης και κυριότητας Απευθείας Γραμμής.

ΣΤ) Το ενδεικτικό κόστος κατασκευής των αναγκαίων έργων επέκτασης που περιγράφονται στη Σύμβαση Σύνδεσης, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τιμές του εκάστοτε ισχύοντος εγκεκριμένου τιμοκαταλόγου του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, καθώς και τη διαδικασία έγκρισης του απολογιστικού κόστους κατασκευής που θα επιμεριστεί μεταξύ του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ και του Χρήστη.

Ζ) Στην περίπτωση σύνδεσης Μονάδας Παραγωγής, τα ειδικά χαρακτηριστικά σχεδιασμού και απόδοσης της Μονάδας, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/631, όπως εξειδικεύεται με απόφαση της ΠΑΑΕΥ.

Η) Στην περίπτωση σύνδεσης Εγκατάστασης Ζήτησης ή Δικτύου Διανομής ή Κλειστού Δικτύου Διανομής, τα ειδικά χαρακτηριστικά σχεδιασμού και απόδοσης, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/1388, όπως εξειδικεύεται με απόφαση της ΠΑΑΕΥ.

Θ) Στην περίπτωση σύνδεσης Συστήματος Μεταφοράς Συνεχούς Ρεύματος, τα ειδικά χαρακτηριστικά σχεδιασμού και απόδοσης, σύμφωνα και με τα οριζόμενα

στον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/1447, όπως εξειδικεύεται με απόφαση της ΡΑΑΕΥ.

Ι) Στην περίπτωση Παράλληλης Σύνδεσης με Απευθείας Γραμμή, τους όρους, τις προϋποθέσεις, τα κριτήρια και τον τρόπο σύνδεσης και της παράλληλης λειτουργίας της Απευθείας Γραμμής με το ΕΣΜΗΕ καθώς και τις πληροφορίες που πρέπει να ανταλλάσσονται μεταξύ του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, του κατόχου της άδειας διαχείρισης και κυριότητας της Απευθείας Γραμμής και των Χρηστών με Παράλληλη Σύνδεση. Επίσης καθορίζονται ο τρόπος και η συχνότητα ανταλλαγής των πληροφοριών, οι εντολές του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ με τις οποίες οι Χρήστες της Απευθείας Γραμμής και ο κάτοχος της άδειας διαχείρισης και κυριότητας της Απευθείας Γραμμής οφείλουν να συμμορφώνονται και τα όρια μεταξύ του ΕΣΜΗΕ, των εγκαταστάσεων των Χρηστών της Απευθείας Γραμμής και της Απευθείας Γραμμής, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια που απαιτείται να καθοριστεί με βάση τις ειδικές απαιτήσεις της Απευθείας Γραμμής.

3. Οι Συμβάσεις Σύνδεσης που συνάπτονται μεταξύ του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ και ορισμένου Χρήστη περιλαμβάνουν περαιτέρω και κάθε ειδική λεπτομέρεια σχετικά με τη σύνδεση στο ΕΣΜΗΕ, σύμφωνα με τους Κανονισμούς (ΕΕ) 2016/631, 2016/1388, 2016/1447 και τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

8.14 Διαδικασία σύνδεσης Χρηστών

1. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο ώστε να διασφαλίζεται η άμεση και απρόσκοπτη νέα σύνδεση με το ΕΣΜΗΕ και χρήση αυτού από Χρήστη, σύμφωνα με την κείμενη ελληνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία. Για το σκοπό αυτό, οφείλει να προτείνει στον Χρήστη Προσφορά Σύνδεσης με σκοπό τη σύναψη ή την τροποποίηση μίας Σύμβασης Σύνδεσης. Κατά τη μελέτη σύνδεσης Χρήστη επιλέγεται κάθε φορά ο οικονομικά πλέον σύμφωρος και τεχνικά αποδεκτός τρόπος σύνδεσης με το υφιστάμενο ΕΣΜΗΕ, σύμφωνα με το κριτήριο αξιοπιστίας «N-1», τις απαιτήσεις των Κανονισμών (ΕΕ) 631/2016, 1388/2016 και 1447/2016 και τις απαιτήσεις του παρόντος Κώδικα.

2. Οι Χρήστες που προτείνουν μία νέα θέση σύνδεσης ή τροποποίηση μίας υπάρχουσας θέσης σύνδεσης υποβάλλουν στον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ γραπτή αίτηση για Προσφορά Σύνδεσης, συμπληρώνοντας τυποποιημένο έντυπο, η οποία περιλαμβάνει:

Α) Περιγραφή της σύνδεσης ή της τροποποίησης του ήδη συνδεδεμένου με το ΕΣΜΗΕ εξοπλισμού του Χρήστη που επιδιώκεται (έργο ανάπτυξης Χρήστη).

Β) Τα στοιχεία που καθορίζονται στην Τεχνική Απόφαση «Παροχή Τεχνικών Χαρακτηριστικών Χρηστών για σύνδεση στο ΕΣΜΗΕ».

Γ) Την επιθυμητή ημερομηνία σύνδεσης και ημερομηνία λειτουργίας του προτεινόμενου έργου ανάπτυξης Χρήστη.

3. Τα δεδομένα που παρέχονται με την αίτηση ή συνοψίζονται με αυτήν για την υποστήριξη της αποτελούν τα Προκαταρκτικά Δεδομένα Σχεδιασμού Έργου μέχρι ο Χρήστης να αποδεχθεί πλήρως την Προσφορά Σύνδεσης του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ.

4. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ εξετάζει την αίτηση εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών. Εάν ο Διαχειριστής του

ΕΣΜΗΕ θεωρεί τη σύνδεση σύνθετη, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου (8) της παρούσας υποενότητας και η προθεσμία εξέτασης της αίτησης παρατείνεται, εάν συντρέχουν ειδικοί λόγοι. Ο Χρήστης δικαιούται να προσφύγει στη ΡΑΑΕΥ, εάν θεωρεί ότι ο χρόνος επεξεργασίας της αίτησής του παρατείνεται αδικαιολόγητα. Η ΡΑΑΕΥ στην περίπτωση αυτή προσδιορίζει την προθεσμία για την παροχή Προσφοράς Σύνδεσης, μετά από εκτίμηση των στοιχείων που παρέχονται από το Χρήστη και τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ.

5. Η Προσφορά Σύνδεσης του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ περιλαμβάνει απαραίτητα τα εξής:

Α) Λεπτομερή στοιχεία για τον τρόπο υλοποίησης της σύνδεσης, και ιδίως λεπτομερή περιγραφή του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται στη σύνδεση.

Β) Περιγραφή τυχόν τροποποιήσεων, που βαρύνουν τον αιτούντα.

Γ) Υπόδειξη της ημερομηνίας σύνδεσης και της ημερομηνίας λειτουργίας.

Δ) Εκτίμηση των δαπανών που συνεπάγεται η σύνδεση, περιλαμβανομένου και του ενδεικτικού κόστους κατασκευής των αναγκαίων έργων επέκτασης, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τιμές του εκάστοτε ισχύοντος εγκεκριμένου τιμοκαταλόγου του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ.

Ε) Το χρόνο ισχύος της Προσφοράς Σύνδεσης.

ΣΤ) Αναφορά ότι ο εξοπλισμός και οι ρυθμίσεις των ελεγκτών των εγκαταστάσεων του Χρήστη θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις των Κανονισμών (ΕΕ) 631/2016, 1388/2016 και 1447/2016.

Ζ) Κάθε άλλη αναγκαία ρύθμιση ή λεπτομέρεια.

6. Ο αιτών αποδέχεται ή απορρίπτει την Προσφορά Σύνδεσης εντός της χρονικής προθεσμίας που καθορίζεται σε αυτή. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής η Προσφορά Σύνδεσης παύει να ισχύει αυτοδικαίως. Ο Χρήστης δικαιούται να προσφύγει στη ΡΑΑΕΥ, εάν διαφωνεί με την Προσφορά Σύνδεσης. Η ΡΑΑΕΥ στην περίπτωση αυτή αποφασίζει σχετικά, μετά από εκτίμηση των στοιχείων, που παρέχονται από το Χρήστη και τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ.

7. Σύμφωνα με την αποδεκτή Προσφορά Σύνδεσης υπογράφεται Σύμβαση Σύνδεσης, σύμφωνα με την οποία τα συμβαλλόμενα μέρη δεσμεύονται για την εκτέλεση των εργασιών ανάπτυξης του ΕΣΜΗΕ που συμφωνήθηκαν. Εντός προθεσμίας τουλάχιστον εξήντα (60) εργάσιμων ημερών από την υπογραφή της Σύμβασης Σύνδεσης, ο Χρήστης οφείλει να παράσχει τα δεδομένα που καθορίζονται στην Τεχνική Απόφαση «Παροχή Τεχνικών Χαρακτηριστικών Χρηστών για σύνδεση στο ΕΣΜΗΕ» και που αφορούν το έργο που πρόκειται να εκτελεστεί. Τα δεδομένα αυτά αποτελούν τα Συμφωνημένα Δεδομένα Σχεδιασμού Έργου.

8. Προκειμένου για τον έλεγχο της συμμόρφωσης των εγκαταστάσεων του Χρήστη με τις απαιτήσεις των Κανονισμών (ΕΕ) 631/2016, 1388/2016 και 1447/2016, ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ εφαρμόζει τα προβλεπόμενα στους εν λόγω Κανονισμούς που περιλαμβάνουν τη διενέργεια μελετών, προσομοιώσεων και δοκιμών και όπως εξειδικεύονται με Τεχνικές αποφάσεις του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ ή αποφάσεις της ΡΑΑΕΥ.

9. Ανάλογα με το μέγεθος και την πολυπλοκότητα της αναγκαίας επέκτασης ή ανάπτυξης του Συστήματος, που εξαρτάται από τη φύση, τη θέση και το χρόνο του προτεινόμενου έργου ανάπτυξης Χρήστη, ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ δύναται κατά περίπτωση να εκπονήει πιο εκτεταμένες μελέτες για την πληρέστερη αξιολόγηση των επιπτώσεων του προτεινόμενου έργου στο ΕΣΜΗΕ. Με την Προσφορά Σύνδεσης ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ μπορεί κατά την εύλογη κρίση του να υποδείξει τα θέματα που απαιτούν λεπτομερέστερη ανάλυση. Πριν από την εκπόνηση πρόσθετων μελετών, ο Χρήστης οφείλει να δηλώνει εάν συμφωνεί με την εκπόνησή τους από τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ και να αποδεχθεί το ενδεχόμενο υποβολής αναθεωρημένης Προσφοράς Σύνδεσης από τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ εκπονήει τις ανωτέρω μελέτες είτε ο ίδιος ή τις αναθέτει σε έμπειρο σύμβουλο. Σε κάθε περίπτωση ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ δικαιούται να απαιτήσει από τον Χρήστη την καταβολή των δαπανών που προκύπτουν για την εκπόνηση των μελετών αυτών.

10. Για την εκπόνηση των μελετών, που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους, ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ μπορεί να απαιτεί από το Χρήστη την υποβολή των δεδομένων, που αιτιολογημένα θεωρούνται αναγκαία και τα οποία καθορίζονται στην Τεχνική «Παροχή Τεχνικών Χαρακτηριστικών Χρηστών για σύνδεση στο ΕΣΜΗΕ» καθώς και όσων στοιχείων ή δεδομένων προβλέπονται από τους Κανονισμούς (ΕΕ) 631/2016, 1388/2016 και 1447/2016 και κρίνονται απαραίτητα για την διενέργεια μελετών συμμόρφωσης με τους εν λόγω Κανονισμούς, ακόμη και πριν από την πάροδο της προθεσμίας που καθορίζεται στην παρ. 7 της παρούσας υποενότητας. Τα δεδομένα αυτά θεωρούνται Προκαταρκτικά Δεδομένα Σχεδιασμού Έργου.

11. Κατά το σχεδιασμό του ΕΣΜΗΕ, ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ μπορεί να απαιτήσει αιτιολογημένα από έναν ή περισσότερους Χρήστες να τροποποιήσουν τις εγκαταστάσεις τους ή να εγκαταστήσουν νέο εξοπλισμό. Εάν ο Χρήστης διαφωνεί με την απαίτηση του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ έχει το δικαίωμα να προσφύγει στη ΠΑΑΕΥ.

12. Για κάθε έργο επέκτασης του ΕΣΜΗΕ για σύνδεση του Δικτύου Διανομής, του οποίου η ένταξη στο ΔΠΑ έχει εγκριθεί από τη ΠΑΑΕΥ σύμφωνα με τη διαδικασία στην υποενότητα 8.5 του παρόντος, υπογράφεται Σύμβαση Σύνδεσης μεταξύ του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, του αρμόδιου Διαχειριστή του Δικτύου Διανομής και του Κυρίου του Δικτύου χωρίς να απαιτείται η χορήγηση Προσφοράς Σύνδεσης. Στη Σύμβαση Σύνδεσης καθορίζονται κατ'ελάχιστο τα εξής:

α) Η αναλυτική περιγραφή των περιλαμβανομένων έργων, η κυριότητα τους και τα όρια ευθύνης των αρμοδίων Διαχειριστών (κτίρια ελέγχου, περιφράξεις, φωτισμός δρόμοι πρόσβασης, αρμοδιότητα χειρισμών κ.ά.).

β) Ο επιμερισμός των ευθυνών χρηματοδότησης και υλοποίησης των έργων μεταξύ των συμβαλλόμενων.

γ) Το χρονοδιάγραμμα κατασκευής και θέσης σε λειτουργία του έργου.

δ) Τα γήπεδα και οι κτιριακές εγκαταστάσεις στα οποία θα εγκατασταθεί ο αντίστοιχος εξοπλισμός, ο τρόπος απόκτησής τους και η κυριότητά τους.

ε) Οι απαλλοτριώσεις οι οποίες είναι πιθανό να απαιτούνται και ο συμβαλλόμενος ο οποίος αναλαμβάνει αυτές.

στ) Η διαδικασία, το χρονοδιάγραμμα, και το αντίτιμο για τη μεταβίβαση (και το διαχωρισμό ή την κατάτμηση του γηπέδου, εάν απαιτείται) στον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ του γηπέδου εντός του οποίου αναπτύσσονται τα έργα επέκτασης του ΕΣΜΗΕ για σύνδεση του Δικτύου Διανομής.

8.15 Διαδικασία σύνδεσης Χρήστη με Παράλληλη Σύνδεση

1. Η διαδικασία σύνδεσης Χρήστη με Παράλληλη Σύνδεση διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα και της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 136 του ν. 4001/2011.

8.16 Τεχνικές Προδιαγραφές έργων σύνδεσης

1. Για την ανέγερση Υποσταθμού Μεταφοράς και για την εγκατάσταση κάθε άλλου αναγκαίου εξοπλισμού για τη σύνδεση των εγκαταστάσεων κάθε Χρήστη με το ΕΣΜΗΕ, ο Χρήστης οφείλει να διαθέτει περιφραγμένη έκταση, όπως προβλέπεται στη Σύμβαση Σύνδεσης, ακριβώς παρακείμενη στις εγκαταστάσεις του ή σε άλλο σημείο αποδεκτό από τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ.

2. Η σύνδεση στο ΕΣΜΗΕ πρέπει να πληροί τις ελάχιστες προδιαγραφές που καθορίζονται στον Τίτλο II SOGL. Η μέθοδος σύνδεσης που εφαρμόζεται μπορεί να πληροί προδιαγραφές αυστηρότερες από τις ανωτέρω, εφόσον υπάρχει σχετική συμφωνία μεταξύ του Χρήστη και του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ.

3. Οι εγκαταστάσεις και τα μηχανήματα κάθε Χρήστη που αφορούν τη σύνδεσή του με το ΕΣΜΗΕ πρέπει να πληρούν τις σχετικές ευρωπαϊκές προδιαγραφές όπως αυτές έχουν υιοθετηθεί από τον ΕΛΟΤ ή ισχύουν ως εθνικά πρότυπα, ή εάν δεν υπάρχουν τέτοιες, τις προδιαγραφές που εφαρμόζονται κατά κανόνα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και οι οποίες ισχύουν κατά την έναρξη εφαρμογής της σύμβασης σύνδεσης.

4. Εάν κατά την εύλογη κρίση του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, για να διασφαλιστεί η ασφαλής και συντονισμένη λειτουργία των εγκαταστάσεων και των μηχανημάτων κάποιου Χρήστη με το ΕΣΜΗΕ ή η συμμόρφωση με τους Κανονισμούς (ΕΕ) 631/2016, 1388/2016 και 1447/2016, απαιτείται η εφαρμογή συμπληρωματικών όρων ή προδιαγραφών, ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ ενημερώνει σχετικά τον Χρήστη. Ο Χρήστης οφείλει να συμμορφώνεται με τις συμπληρωματικές απαιτήσεις του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, και έχει το δικαίωμα να ζητά από τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ την προσκόμιση στοιχείων που να αποδεικνύουν την ανάγκη εφαρμογής των συμπληρωματικών όρων και προδιαγραφών.

5. Ο Χρήστης μπορεί να προτείνει στον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ την τροποποίηση συμπληρωματικών όρων ή προδιαγραφών. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ αποφασίζει σχετικά ύστερα από έγκριση της ΠΑΑΕΥ.

ΜΕΡΟΣ Γ. ΕΡΓΑ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΧΡΗΣΤΩΝ

8.17 Ειδικοί όροι σύνδεσης

1. Τα όρια μεταξύ ΕΣΜΗΕ και συνδεόμενων σε αυτό εγκαταστάσεων Παραγωγών, Πελατών και του Δικτύου Διανομής καθορίζονται ως εξής:

α) Το όριο σε Υποσταθμούς ή ΚΥΤ καθορίζεται από τον διακόπτη που βρίσκεται στην πλευρά υψηλής τάσης του μετασχηματιστή ισχύος της συνδεδεμένης εγκατάστασης. Ο εν λόγω διακόπτης αποτελεί τμήμα της συνδεδεμένης εγκατάστασης, με εξαίρεση τις περιπτώσεις Μονάδων Παραγωγής ΑΠΕ και ΣΥΘΗΑ που αναφέρονται στην παρ. (β) κατωτέρω. Οι μετασχηματιστές τάσης και έντασης για την εκκαθάριση της ενέργειας εγκαθίστανται μεταξύ των αποζευκτών ζυγών και του διακόπτη που βρίσκεται στην πλευρά υψηλής τάσης του μετασχηματιστή ισχύος και αποτελούν μέρος του Συστήματος. Εξαίρεση αποτελούν οι ακόλουθες περιπτώσεις:

αα) Η πύλη μετασχηματιστή αποτελεί συγκρότημα συνεντυγμένου τύπου (compact circuit -breaker), οπότε αυτή αποτελεί μέρος της συνδεδεμένης εγκατάστασης με τις εξής δύο προϋποθέσεις:

αα-1) Εγκατάσταση αποζεύκτη προς την πλευρά του ΕΣΜΗΕ.

αα-2) Εγκατάσταση εξωτερικών μετασχηματιστών τάσης και έντασης για την εκκαθάριση της ενέργειας, οι οποίοι αποτελούν μέρος του ΕΣΜΗΕ, εφόσον αυτό είναι τεχνικά εφικτό. Σε διαφορετική περίπτωση, οι μετασχηματιστές τάσης και έντασης του συγκροτήματος συνεντυγμένου τύπου, το οποίο αποτελεί μέρος της συνδεδεμένης εγκατάστασης, χρησιμοποιούνται για την εκκαθάριση της ενέργειας και ο χρήστης της συνδεδεμένης εγκατάστασης έχει για τους μετασχηματιστές αυτούς τις σχετικές ευθύνες σύμφωνα με την ενότητα 10.7 του παρόντος και ιδίως για τη διακρίβωση τους με δαπάνες του, παρουσία εκπροσώπων του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, οπότε αυτή ζητηθεί.

ββ) Η πύλη μετασχηματιστή υλοποιείται ως πύλη με μόνωση αερίου, υπαίθρια ή στεγασμένη, οπότε αυτή αποτελεί μέρος της συνδεδεμένης εγκατάστασης με την προϋπόθεση εγκατάστασης εξωτερικών μετασχηματιστών τάσης και έντασης για την εκκαθάριση της ενέργειας, οι οποίοι αποτελούν μέρος του ΕΣΜΗΕ, εφόσον αυτό είναι τεχνικά εφικτό. Σε διαφορετική περίπτωση, οι μετασχηματιστές τάσης και έντασης της πύλης με μόνωση αερίου, η οποία αποτελεί μέρος της συνδεδεμένης εγκατάστασης, χρησιμοποιούνται για την εκκαθάριση της ενέργειας και ο χρήστης της συνδεδεμένης εγκατάστασης έχει για τους μετασχηματιστές αυτούς τις σχετικές ευθύνες σύμφωνα με την ενότητα 10.7 του παρόντος και ιδίως για τη διακρίβωση τους με δαπάνες του, παρουσία εκπροσώπων του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, οπότε αυτή ζητηθεί.

β) Το όριο του ΕΣΜΗΕ για τις Μονάδες Παραγωγής ΑΠΕ που συνδέονται στο ΕΣΜΗΕ καθορίζεται βάσει του άρθρου 11 του ν. 3468/2006.

γ) Σε κάθε περίπτωση, οι λεπτομερείς ρυθμίσεις σχετικά με την οριοθέτηση των εγκαταστάσεων που δεν καλύπτονται από τα (α) και (β) ανωτέρω, καθώς και για τον επιμερισμό της ευθύνης των δύο μερών καθορίζονται στην αντίστοιχη σύμβαση σύνδεσης.

2. Τα έργα που απαιτούνται για τη σύνδεση νέων Χρηστών στο ΕΣΜΗΕ διακρίνονται σε έργα επέκτασης του ΕΣΜΗΕ και σε έργα ενίσχυσης του ΕΣΜΗΕ που είναι αναγκαία λόγω της σύνδεσης.

Α) Τα έργα επέκτασης περιλαμβάνουν το σύνολο των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού, που απαιτούνται για τη σύνδεση από το όριο των εγκαταστάσεων του Χρήστη μέχρι το υφιστάμενο ΕΣΜΗΕ. Τα έργα ενίσχυσης που είναι αναγκαία λόγω της σύνδεσης περιλαμβάνουν τα έργα που απαιτούνται επιπλέον του υφιστάμενου ΕΣΜΗΕ λόγω της σύνδεσης και τα οποία δεν είναι έργα επέκτασης για τη Σύνδεση. Τα έργα ενίσχυσης του ΕΣΜΗΕ που είναι αναγκαία λόγω της σύνδεσης Χρηστών, μπορεί να υλοποιούνται κατά την κρίση του Διαχειριστή και για λόγους συνάφειας και ταυτοχρονισμού, με τα σχετικά έργα επέκτασης, είτε από τον εκάστοτε Χρήστη, είτε από τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ σύμφωνα με τους όρους της Σύμβασης Σύνδεσης.

Β) Σε περίπτωση σύνδεσης στο ΕΣΜΗΕ νέου σταθμού ηλεκτροπαραγωγής μέσω ακτινικών καλωδιακών γραμμών σε Υ/Σ ή ΚΥΤ, η κυριότητα και η διαχείριση των έργων σύνδεσης Υψηλής Τάσης μέχρι τον εν λόγω ΥΣ ή ΚΥΤ δύναται να παραμένει στον κάτοχο της οικείας Άδειας Παραγωγής/Βεβαίωσης Παραγωγής με απόφαση της ΡΑΑΕΥ, μετά από εισήγηση του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ.

3. Ως πλήρης πύλη γραμμής μεταφοράς νοείται πύλη, η οποία περιλαμβάνει αποζεύκτη και διακόπτη γραμμής μεταφοράς και αποζεύκτη ή αποζεύκτες ζυγού ή ζυγών. Ως απλοποιημένη πύλη γραμμής μεταφοράς νοείται πύλη, η οποία περιλαμβάνει μόνον αποζεύκτη.

4. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ, κατόπιν αιτήσεως ορισμένου Χρήστη, εξετάζει αν οι συνθήκες του ΕΣΜΗΕ που επικρατούν στον κόμβο του υπάρχοντος ή προγραμματισμένου για ανάπτυξη ΕΣΜΗΕ (διαθέσιμη ισχύς στα σημεία παροχής, ισχύς βραχυκυκλώσεως, αξιοπιστία, κ.λπ.) είναι επαρκείς για τη λειτουργία των εγκαταστάσεων του αιτούντα χωρίς κίνδυνο για τη λειτουργία των εγκαταστάσεων των υπολοίπων Χρηστών και χωρίς απαράδεκτες διαταραχές (ευστάθεια, αρμονικές, κυκλικές (Flicker) και απότομες μεταβολές τάσεως, παραβίαση οριακών τιμών ισχύος βραχυκύκλωσης) στο ΕΣΜΗΕ και στη μεταφορά ισχύος και ενέργειας από το ΕΣΜΗΕ προς τα Σημεία Σύνδεσης των Χρηστών.

5. Ο Χρήστης παρέχει στον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ όλα τα τεχνικά και λειτουργικά στοιχεία που απαιτούνται για τον υπολογισμό της σύνδεσης παροχής (π.χ. ρυθμοί μεταβολής ισχύος, αρμονικές, κ.λπ.) και συνεργάζεται μαζί του για την αναζήτηση των κατάλληλων τεχνικών λύσεων.

8.18 Σύνδεση Πελατών και Δικτύου Διανομής

1. Τα έργα επέκτασης για τη σύνδεση εγκαταστάσεων ορισμένου Πελάτη ή του Δικτύου Διανομής βασίζονται σε διαστασιολόγηση του ΕΣΜΗΕ σύμφωνα με το κριτήριο «N-1». Είναι δυνατόν, μετά από αίτηση του Χρήστη, να υπάρξει εξαίρεση από την ελάχιστη αυτή απαίτηση, υπό την προϋπόθεση όμως ότι αποφεύγονται απαράδεκτες επιπτώσεις στη λειτουργία του ΕΣΜΗΕ σε συνθήκες που ικανοποιούν το κριτήριο «N-1». Η παροχή της εξαίρεσης αυτής απαιτεί ιδιαίτερη ρύθμιση που να προβλέπει διακοπή κατά προτεραιότητα της παροχής στη συγκεκριμένη σύνδεση με στόχο να αποφεύγονται κίνδυνοι για το ΕΣΜΗΕ. Εάν οι συνθήκες του ΕΣΜΗΕ στο Σημείο Σύνδεσης είναι ικανοποιητικές για τη λειτουργία

των εγκαταστάσεων του Χρήστη υπό τις ανωτέρω συνθήκες, ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ καθορίζει τον τρόπο σύνδεσης με το ΕΣΜΗΕ.

2. Ο λεπτομερής τρόπος σύνδεσης εξειδικεύεται στη σχετική μελέτη που εκπονείται με ευθύνη του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ με βάση τις απαιτήσεις που καθορίζονται στον παρόντα Κώδικα και στον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/1388, στοιχεία που παρέχονται από τον αιτούντα και τις ειδικές απαιτήσεις του Χρήστη. Κατά τη μελέτη τηρούνται ιδίως τα εξής:

Α) Στην περίπτωση που η σύνδεση υλοποιείται σε υφιστάμενο υποσταθμό του ΕΣΜΗΕ, αυτή περιλαμβάνει κατ'ελάχιστο πλήρη πύλη γραμμής μεταφοράς στον Υποσταθμό από τον οποίο πραγματοποιείται η σύνδεση, τα έργα γραμμής μεταφοράς, αντίστοιχη απλοποιημένη ή πλήρη πύλη γραμμής μεταφοράς στους ζυγούς υψηλής τάσης του Χρήστη καθώς και οποιαδήποτε άλλα έργα απαιτούνται σύμφωνα με τον παρόντα Κώδικα και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/1388 για την υλοποίηση της σύνδεσης.

Β) Στην περίπτωση που η σύνδεση υλοποιείται σε ενδιάμεσο σημείο υφιστάμενης γραμμής μεταφοράς του ΕΣΜΗΕ, αυτή πραγματοποιείται κατά κανόνα με είσοδο - έξοδο διπλού κυκλώματος γραμμής μεταφοράς, κατ'ελάχιστον του αυτού τύπου με τη γραμμή μεταφοράς στην οποία πραγματοποιείται η σύνδεση και πλήρεις ή απλοποιημένες πύλες γραμμής μεταφοράς στους ζυγούς υψηλής τάσης του Χρήστη.

8.19 Σύνδεση Μονάδας Παραγωγής

1. Προκειμένου να συνδεθεί με το ΕΣΜΗΕ Μονάδα Παραγωγής, εφαρμόζεται το κριτήριο αξιοπιστίας «N-1», οι απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/631 και οι λοιπές απαιτήσεις του παρόντος Κώδικα. Ειδικά για τις Μονάδες Παραγωγής από ΑΠΕ, λόγω της στοχαστικής φύσης της εν λόγω παραγωγής, μπορεί να μην τυγχάνει εφαρμογής το κριτήριο «N-1» εφόσον κατά την κρίση του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ δεν μειώνεται η αξιοπιστία του ΕΣΜΗΕ.

2. Για σύνδεση Μονάδας Παραγωγής στο ΕΣΜΗΕ τηρούνται ιδίως τα εξής:

Α) Στην περίπτωση που η σύνδεση υλοποιείται σε κόμβο ή κόμβους του υφιστάμενου ΕΣΜΗΕ περιλαμβάνει πλήρεις πύλες γραμμής μεταφοράς στον Υποσταθμό από τον οποίο πραγματοποιείται η σύνδεση, τα έργα γραμμής μεταφοράς και αντίστοιχες πλήρεις πύλες γραμμής μεταφοράς στους ζυγούς υψηλής τάσης της Μονάδας Παραγωγής. Οι πύλες γραμμής μεταφοράς στους ζυγούς υψηλής τάσης της Μονάδας Παραγωγής είναι κατ'εξάιρεση απλοποιημένου τύπου σε περίπτωση παραγωγής από ΑΠΕ εφόσον τούτο δεν μειώνει την αξιοπιστία του ΕΣΜΗΕ.

Β) Στην περίπτωση που η σύνδεση υλοποιείται σε ενδιάμεσο σημείο υφιστάμενης γραμμής μεταφοράς του ΕΣΜΗΕ, αυτή πραγματοποιείται με είσοδο - έξοδο διπλού κυκλώματος γραμμής μεταφοράς, κατ'ελάχιστον του αυτού τύπου με τη γραμμή μεταφοράς στην οποία πραγματοποιείται η σύνδεση, πλήρεις πύλες γραμμής μεταφοράς στους ζυγούς υψηλής τάσης της μονάδας παραγωγής καθώς και οποιαδήποτε άλλα έργα απαιτού-

νται σύμφωνα με τον παρόντα Κώδικα και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/631 για την υλοποίηση της σύνδεσης. Για τις Μονάδες ΑΠΕ οι πύλες γραμμής μεταφοράς στους ζυγούς υψηλής τάσης της μονάδας μπορούν κατ'εξάιρεση να είναι απλοποιημένου τύπου κατά την εύλογη κρίση του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ.

8.20 Υλοποίηση έργων επέκτασης για σύνδεση

1. Οι τεχνικές προδιαγραφές των έργων επέκτασης για σύνδεση νέων Παραγωγών, Πελατών και του Δικτύου Διανομής καθορίζονται στην παρούσα Ενότητα. Τα έργα επέκτασης για σύνδεση νέων Παραγωγών και Πελατών για τα οποία έχουν συναφθεί Συμβάσεις Σύνδεσης, καθώς και τα έργα επέκτασης για σύνδεση του Δικτύου Διανομής που έχουν εγκριθεί από τη ΡΑΑΕΥ εντάσσονται στο ΔΠΑ. Στο ΔΠΑ περιγράφονται συνοπτικά και τα έργα για τα οποία έχουν χορηγηθεί οριστικές προσφορές σύνδεσης και δεν έχουν υπογραφεί οι σχετικές Συμβάσεις Σύνδεσης.

2. Το κόστος υλοποίησης και θέσης σε λειτουργία των έργων επέκτασης για σύνδεση Παραγωγών και Πελατών στο ΕΣΜΗΕ, συμπεριλαμβανομένων δαπανών απαλλοτριώσεων γηπέδων και τυχόν άλλων δαπανών, επιμερίζεται μεταξύ του Χρήστη και του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ κατά τα οριζόμενα στην παρ. 3. Ο ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός, τα παρελκόμενά του και τα συναφή αυτού έργα πολιτικού μηχανικού περιέρχονται στην κυριότητα του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ και αποτελούν Πάγια Σύνδεσης.

3. Το κόστος κατασκευής των έργων επέκτασης για τη σύνδεση μονάδων ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ, περιλαμβανομένων των υδροηλεκτρικών σταθμών, των έργων επέκτασης για τη σύνδεση σταθμών αποθήκευσης και θερμικών σταθμών παραγωγής, καθώς και των έργων επέκτασης για τη σύνδεση Καταναλωτών Υψηλής Τάσης, βαρύνει κατ'αρχάς τον Χρήστη, επιμερίζεται μεταξύ του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ και του Χρήστη, κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) στον καθένα, μετά την έκδοση Βεβαίωσης Περάτωσης Δοκιμαστικής Λειτουργίας και ανακτάται από το Χρήστη, κατά τη διαδικασία της υποενοχής 8.21 του παρόντος Κώδικα. Στο κόστος κατασκευής των έργων επέκτασης περιλαμβάνεται το κόστος για την εκπόνηση των μελετών, την προμήθεια των υλικών και την κατασκευή των έργων επέκτασης (Γ.Μ. Υ.Τ. και Υ.Υ.Τ. τμήματος του Υ/Σ ή του ΚΥΤ άνω του Ορίου του ΕΣΜΗΕ, και πιθανών επεμβάσεων σε υφιστάμενες εγκαταστάσεις του ΕΣΜΗΕ), που ορίζονται στον εκάστοτε ισχύοντα τιμοκατάλογο του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, αφαιρουμένων τυχόν επιδοτήσεων. Στο κόστος κατασκευής δεν περιλαμβάνονται το κόστος (α) για την απόκτηση της νόμιμης χρήσης της γης, συμπεριλαμβανομένων τυχόν δαπανών απαλλοτριώσεων των γηπέδων των Υ/Σ ή των ΚΥΤ και των εδαφοτεμαχίων των πύργων των εναερίων Γ.Μ., καθώς και σύστασης δουλειών διέλευσης των αγωγών και των καλωδίων των Γ.Μ., (β) το κόστος έκδοσης τυχόν απαιτούμενων αδειών και (γ) το συνολικό τίμημα που ο Χρήστης καταβάλλει στο Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ στο πλαίσιο της Σύμβασης Σύνδεσης. Για τις προαναφερθείσες εξαιρούμενες συνιστώσες του κόστους κατασκευής το κόστος βαρύνει αποκλειστικά τον Χρήστη και

ακολουθείται η διαδικασία η οποία περιγράφεται στην παρ. 2 της υποενότητας 8.12.

4. Το κόστος κατασκευής των έργων της παραγράφου 3 της παρούσας υποενότητας που δύναται να ανακτηθεί από τους Χρήστες, κατά το ποσοστό της ίδιας ως άνω παραγράφου 3, δεν υπερβαίνει το κόστος που προκύπτει με βάση τον εγκεκριμένο τιμοκατάλογο του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5, όπως (ο τιμοκατάλογος) ισχύει κατά το χρόνο σύναψης της Σύμβασης Σύνδεσης.

5. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ κατάρτιζει τιμοκατάλογο, στον οποίο περιλαμβάνεται το εύλογο κόστος κατασκευής των έργων επέκτασης του ΕΣΜΗΕ για τη σύνδεση των Χρηστών, με την επιφύλαξη της παρ. 6. Για την κατάρτιση του καταλόγου ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ λαμβάνει υπόψη του, μεταξύ άλλων, δημοσιευμένους δείκτες μοναδιαίου κόστους επένδυσης για κατηγορίες ενεργειακών υποδομών, ή μοναδιαία κόστη επενδύσεων από προηγούμενα έργα του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ ή συνδυασμό αυτών. Ο τιμοκατάλογος εγκρίνεται από τη ΡΑΑΕΥ και αναθεωρείται τουλάχιστον ανά διετία κατόπιν εισήγησης του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ και ιδίως, όταν διαπιστωθεί μεγάλη απόκλιση των τιμών του τιμοκαταλόγου από τις τιμές της αγοράς ή εφόσον συντρέχει κάποιο απρόβλεπτο συμβάν που φέρει επιπτώσεις μεγάλης διάρκειας στην οικονομία της χώρας. Μέχρι την έγκριση αναθεώρησης, ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ εξακολουθεί να εφαρμόζει τον τελευταίο εγκεκριμένο τιμοκατάλογο, λαμβάνοντας υπόψη τυχόν μεταβολές στο Γενικό Δείκτη Τιμών Καταναλωτή που έχουν προκύψει μετά την έγκριση του τελευταίου τιμοκαταλόγου. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ δημοσιεύει στην ιστοσελίδα του τον αρχικό εγκεκριμένο τιμοκατάλογο και τις αναθεωρήσεις του. Η ΡΑΑΕΥ δύναται να επιβάλλει τροποποιήσεις στον υποβληθέντα τιμοκατάλογο, εάν το κρίνει αναγκαίο.

6. Ειδικώς για τα έργα επέκτασης των οποίων η προϋπολογιζόμενη με βάση τον τιμοκατάλογο της παραγράφου 5 αξία υπερβαίνει τα πέντε εκατομμύρια ευρώ (5.000.000), οι Χρήστες υποχρεούνται να αναθέτουν την εκτέλεση αυτών σε τρίτους μέσω ανοικτών, διαφανών και ανταγωνιστικών διαδικασιών. Οι διαδικασίες διενεργούνται σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης, του έντιμου ανταγωνισμού, της αναλογικότητας, της οικονομικότητας/βέλτιστης αξίας έναντι τιμήματος και της ακεραιότητας, με τεχνικές προδιαγραφές που δεν εισάγουν διακρίσεις κατ' αναλογική εφαρμογή των αντίστοιχων αρχών που διέπουν τις διαδικασίες του ν. 4412/2016. Οι Χρήστες οφείλουν να θεσπίζουν και να εφαρμόζουν εσωτερικές διαδικασίες πολιτικής προμηθειών/διαγωνισμών που περιλαμβάνουν, κατ' ελάχιστον, τα ακόλουθα:

(α) Στρατηγικό σχεδιασμό και επιλογή κατάλληλων μεθόδων ανάθεσης,

(β) Διενέργεια έρευνας αγοράς για τον εντοπισμό δυνητικών προμηθευτών,

(γ) αξιολόγηση συνετών εμπορικών πρακτικών και εφαρμογή επίσημων, αντικειμενικών και διαφανών μεθόδων προσέλεξης προσφορών,

(δ) λήψη μέτρων πρόληψης και διαχείρισης συγκρούσεων συμφερόντων,

(ε) τυποποιημένη διαδικασία δημοσίευσης και κοινοποίησης της προκήρυξης,

(στ) εκ των προτέρων γνωστοποίηση και διαφάνεια των κριτηρίων αξιολόγησης και ανάθεσης, με σαφή προσδιορισμό της στάθμισης της βαρύτητας των κριτηρίων αυτών,

(ζ) πλήρη τήρηση φακέλου διαγωνισμού με καταγραφή όλων των σταδίων και αποφάσεων.

Η ανάθεση γίνεται με κριτήριο την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, κατά την έννοια του άρθρου 86 του ν. 4412/2016, εφαρμοζόμενου αναλογικά.

Η ύπαρξη αποτελεσματικού ανταγωνισμού τεκμαίρεται όταν στη διαδικασία συμμετέχουν τουλάχιστον δύο (2) προσφέροντες. Κατ' εξαίρεση, δύναται να γίνει δεκτή διαδικασία με μικρότερο αριθμό προσφερόντων, εφόσον τεκμηριώνεται ειδικώς η μοναδικότητα ή η περιορισμένη διαθεσιμότητα ως προς την κάλυψη συγκεκριμένης ανάγκης, βάσει αντικειμενικών και επαληθεύσιμων κριτηρίων.

Στην περίπτωση αυτή το κόστος κατασκευής των έργων της παραγράφου 3 της παρούσας υποενότητας που δύναται να ανακτηθεί από τους Χρήστες κατά το ποσοστό της ίδιας ως άνω παρ. 3, δεν υπερβαίνει το κόστος κατακύρωσης του αντίστοιχου διαγωνισμού. Σε κάθε περίπτωση το κόστος που προκύπτει από τον διαγωνισμό δεν δύναται να υπερβαίνει το κόστος που θα προέκυπτε εφαρμοζόμενου του τιμοκαταλόγου της παρ. 5. Σε περίπτωση τροποποίησης της Σύμβασης Σύνδεσης, εφόσον η σχετική τροποποίηση αφορά και σε επιπρόσθετα έργα επέκτασης, το κόστος των επιπρόσθετων έργων επέκτασης, αποζημιώνεται βάσει του εκάστοτε εγκεκριμένου καταλόγου που βρίσκεται σε ισχύ κατά το χρόνο της τροποποίησης της Σύμβασης Σύνδεσης.

Η μη τήρηση των ανωτέρω συνεπάγεται την μη αναγνώριση των σχετικών δαπανών από τον Διαχειριστή.

8. Σε περίπτωση σύνδεσης περισσότερων του ενός Πελατών ή Παραγωγών ή σε περίπτωση που στο μέλλον συνδεθεί νέος Πελάτης ή Παραγωγός σε σημείο που περιλαμβάνεται στα έργα επέκτασης για σύνδεση υφιστάμενου Πελάτη ή Παραγωγού στο ΕΣΜΗΕ, το κόστος των έργων επέκτασης για σύνδεση, κατά το μέρος που επιβάρυνε τον υφιστάμενο Πελάτη ή Παραγωγό, επιμερίζεται μεταξύ των συνδεόμενων Χρηστών με βάση την εγκατεστημένη ισχύ, την ημερομηνία σύνδεσης των Χρηστών, και λαμβάνοντας υπόψη τις αντίστοιχες χρηματοοικονομικές δαπάνες. Ειδικά στην περίπτωση σύνδεσης νέου Πελάτη ή Παραγωγού σε σημείο που περιλαμβάνεται στα έργα επέκτασης για σύνδεση του Δικτύου Διανομής στο ΕΣΜΗΕ, ή αντιστρόφως, η συμμετοχή στο κόστος των έργων επέκτασης που αναλογεί στη νέα συνδεόμενη εγκατάσταση συνυπολογίζεται στις Χρεώσεις Χρήσεις Συστήματος. Η μεθοδολογία επιμερισμού και ο τρόπος επιστροφής ποσών στους αρχικά συνδεόμενους Πελάτες ή Παραγωγούς ή τους καταναλωτές, μέσω των Χρεώσεων Χρήσης Συστήματος, καθορίζονται από τη ΡΑΑΕΥ κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ.

8.21 Ανάκτηση κόστους κατασκευής έργων επέκτασης για τη σύνδεση Χρηστών

1. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 3 της υποενότητας 8.20 του παρόντος Κώδικα, οι Χρήστες δύνανται να ανακτήσουν το 50% του κόστους κατασκευής των έργων επέκτασης το οποίο αναλογεί στο Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ και με το οποίο έχουν κατ' αρχήν επιβαρυνθεί (μη περιλαμβανομένων τυχόν επιδοτήσεων), μετά την έκδοση Βεβαίωσης Περάτωσης Δοκιμαστικής Λειτουργίας, ως εξής:

(α) 30% του αναλογούντος στο Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ οριστικού κόστους κατασκευής, όπως αυτό έχει προσδιοριστεί από το Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ σύμφωνα με την παρ. 2 στοιχείο (β) της παρούσας υποενότητας, μετά την έκδοση Βεβαίωσης Περάτωσης Δοκιμαστικής Λειτουργίας των εγκαταστάσεων του Χρήστη. Ο Χρήστης εκδίδει και αποστέλλει στον ΑΔΜΗΕ το κατάλληλο παραστατικό για το σύνολο του αναλογούντος στο Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ οριστικού κόστους κατασκευής προς ανάκτηση, το οποίο καθίσταται πληρωτέο κατά 30% πλέον του συνόλου του αναλογούντος ΦΠΑ εντός ενός (1) μηνός από τη λήψη του.

(β) 40% του αναλογούντος στο Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ οριστικού κόστους κατασκευής όπως αυτό έχει προσδιοριστεί από το Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ σύμφωνα με την παρ. 2 στοιχείο (β) της παρούσας υποενότητας, εντός δέκα (10) μηνών από την έκδοση Βεβαίωσης Περάτωσης Δοκιμαστικής Λειτουργίας των εγκαταστάσεων του Χρήστη. Προϋπόθεση για την καταβολή της δεύτερης δόσης είναι η μεταβίβαση στο Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, του συνόλου των παγίων στοιχείων - οικείων έργων επέκτασης για τη σύνδεση στο ΕΣΜΗΕ-, σύμφωνα με το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο και τη Σύμβαση Σύνδεσης.

(γ) 30% του αναλογούντος στο Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ οριστικού κόστους κατασκευής όπως αυτό έχει προσδιοριστεί από το Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ σύμφωνα με την παρ. 2 στοιχείο (β) της παρούσας υποενότητας, εντός δέκα (10) μηνών από παρέλευση της προθεσμίας του στοιχείου (β) της παρούσας παραγράφου.

2. Για τον προσδιορισμό του οριστικού κόστους κατασκευής των έργων επέκτασης της παρ. 3 της υποενότητας 8.20 του παρόντος Κώδικα, ο Χρήστης, αμέσως μετά την έκδοση Βεβαίωσης Περάτωσης Δοκιμαστικής Λειτουργίας των εγκαταστάσεων του και ως προϋπόθεση για την καταβολή των αναφερόμενων στα στοιχεία (α), (β) και (γ) της παραγράφου 1 της παρούσας υποενότητας πρώτης, δεύτερης και τρίτης δόσης, ακολουθεί την παρακάτω διαδικασία:

(α) Μετά την έκδοση της Βεβαίωσης Περάτωσης Δοκιμαστικής Λειτουργίας, ο Χρήστης υποβάλλει στο Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ αίτημα ανάκτησης, το οποίο συνοδεύεται από όλα τα παραστατικά που αφορούν σε επιλέξιμες δαπάνες σύμφωνα με την παρ. 3 της υποενότητας 8.20 του παρόντος Κώδικα, και έκθεση ορκωτού ελεγκτή σύμφωνα με την παρ. 3 της παρούσας υποενότητας η οποία βασίζεται και περιλαμβάνει όλα τα σχετικά στοιχεία για την απόδειξη τήρησης των διαδικασιών της παρ. 5, εφόσον απαιτείται η εφαρμογή τους.

(β) Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ προβαίνει σε έλεγχο των ανωτέρω στοιχείων και παραστατικών που συνοδεύουν την αίτηση του στοιχείου (α) της παρούσας παραγράφου και ενημερώνει εγγράφως το Χρήστη για το αναλογούν οριστικά αποδεκτό ποσό του κόστους κατασκευής προς ανάκτηση, χωρίς να δεσμεύεται από την έκθεση του ορκωτού ελεγκτή του Χρήστη ως προς την έγκριση των τιμολογίων, ιδίως όσον αφορά στον έλεγχο της φύσης των εκτελεσθεισών εργασιών ως έργων επέκτασης υψηλής ή υπερυψηλής τάσης. Ο Χρήστης εκδίδει προς το Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ το κατάλληλο παραστατικό για το συνολικό ποσό που υποδείχθηκε από το Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ.

3. Το αίτημα που υποβάλλει ο Χρήστης προς το Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, σύμφωνα με το στοιχείο (α) της παραγράφου 2 της παρούσας υποενότητας συνοδεύεται υποχρεωτικά και από έκθεση ορκωτού ελεγκτή περί ελέγχου των συνυποβαλλόμενων παραστατικών του Χρήστη για τις δαπάνες που θεωρούνται επιλέξιμες σύμφωνα με την παρ. 3 της υποενότητας 8.20 του παρόντος Κώδικα. Η επιλογή του ορκωτού ελεγκτή γίνεται ελεύθερα από το Χρήστη και η αμοιβή του για τις ελεγκτικές εργασίες που διενεργεί επιβαρύνει αποκλειστικά το Χρήστη. Ο Ορκωτός Ελεγκτής, στην έκθεσή του, επιβεβαιώνει κατ' ελάχιστον:

(α) Την υποχρέωση ή μη του Χρήστη να διενεργήσει, σύμφωνα με την παρ. 4 της υποενότητας 8.20, δημόσιο διαγωνισμό για κάθε επιμέρους εργασία.

(β) Την ύπαρξη σύμβασης του Χρήστη με εργολάβο ή πάροχο υπηρεσιών ή προμηθευτή για την κατασκευή των έργων και την προμήθεια των υλικών.

(γ) Την ύπαρξη νόμιμων παραστατικών εκδόσεως των εργολάβων, παρόχων υπηρεσιών ή προμηθευτών προς το Χρήστη.

(δ) Την εξόφληση των παραστατικών από πόρους του Χρήστη ή από επιχορήγηση που τυχόν αυτός έλαβε για το σκοπό αυτό. Στην έκθεση επισυνάπτονται και τα παραστατικά από τα οποία προκύπτει η πλήρης εξόφληση των εργολάβων, παρόχων υπηρεσιών ή προμηθευτών του Χρήστη.

(ε) Ότι το κόστος κατασκευής δεν ξεπερνά τα όρια που προβλέπονται στην παρ. 4 της υποενότητας 8.20 του παρόντος Κώδικα.

(στ) Τη λήψη από το Χρήστη τυχόν επιδοτήσεων για την κατασκευή των έργων επέκτασης για τη σύνδεσή του.

(ζ) Την τήρηση των διαδικασιών που προβλέπονται στην παρ. 6 της υποενότητας 8.20, εάν απαιτούνται.

4. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ εγγράφει τα έργα επέκτασης που αναφέρονται στην παρ. 3 της υποενότητας 8.20 του παρόντος Κώδικα στη Ρυθμιζόμενη Περιουσιακή Βάση του και με την αξία που τους αναλογεί, ως νέα πάγια στοιχεία, σταδιακά, μετά την έκδοση Βεβαίωσης Περάτωσης Δοκιμαστικής Λειτουργίας, ακολουθώντας το χρονοδιάγραμμα καταβολής των επιμέρους δόσεων.».

2. Στην Ενότητα 15 του Κώδικα Διαχείρισης του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας προστίθεται υποενότητα 15.3 ως εξής:

«15.3 Ανάκτηση κόστους κατασκευής έργων επέκτασης για τη σύνδεση των Χρηστών

1. Για τα έργα επέκτασης που εμπίπτουν στην παρ. 3 της υποενότητας 8.20 του παρόντος Κώδικα για Χρήστες για τις εγκαταστάσεις των οποίων έχει εκδοθεί Βεβαίωση Ηλέκτρισης μετά τη θέση σε ισχύ του ν. 4951/2022 και Βεβαίωση Περάτωσης Δοκιμαστικής Λειτουργίας πριν την έγκριση του πρώτου τιμοκαταλόγου σύμφωνα με την παρ. 5 της υποενότητας 8.20, οι Χρήστες δύνανται να ανακτήσουν το 50% του κόστους κατασκευής των έργων επέκτασης το οποίο αναλογεί στο Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ και με το οποίο έχουν κατ' αρχήν επιβαρυνθεί, μετά την έγκριση του τιμοκαταλόγου, ως εξής:

(α) Ο Χρήστης υποβάλλει στο Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ αίτημα ανάκτησης, το οποίο συνοδεύεται από όλα τα παραστατικά που αφορούν σε επιλέξιμες δαπάνες σύμφωνα με την παρ. 3 της υποενότητας 8.20 του παρόντος Κώδικα και έκθεση ορκωτού ελεγκτή σύμφωνα με την παρ. 2 της υποενότητας 8.21 του παρόντος Κώδικα. Κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στην παρ. 4 της υποενότητας 8.20 του παρόντος Κώδικα, το ανώτατο κόστος κατασκευής που δύναται να ανακτήσει ο Χρήστης θα προσδιορίζεται αποκλειστικά με βάση τον πρώτο εγκεκριμένο τιμοκατάλογο.

(β) Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ προβαίνει σε έλεγχο των παραστατικών που συνοδεύουν την αίτηση του στοιχείου (α) της παρούσας παραγράφου και ενημερώνει εγγράφως τον Χρήστη για το αναλογούν οριστικά αποδεκτό ποσό του κόστους κατασκευής προς ανάκτηση, χωρίς να δεσμεύεται από την έκθεση του ορκωτού ελεγκτή του Χρήστη ως προς την έγκριση των τιμολογίων, ιδίως όσον αφορά στον έλεγχο της φύσης των εκτελεσθεισών εργασιών ως έργων επέκτασης υψηλής ή υπερψηφικής τάσης.

(γ) Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ καταβάλλει στο Χρήστη το αναλογούν οριστικό κόστος κατασκευής, όπως αυτό έχει προσδιοριστεί από τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ σύμφωνα με την παρ. 1 στοιχείο (β) της παρούσας υποενότητας, εντός δέκα (10) μηνών από την αποστολή του κατάλληλου παραστατικού στον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ. Προϋπόθεση για την καταβολή του αναλογούντος κόστους είναι η μεταβίβαση των οικείων παγίων στο Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, σύμφωνα με το ισχύον θε-

σμικό πλαίσιο, το ρυθμιστικό πλαίσιο και τη Σύμβαση Σύνδεσης.

(δ) Μετά την καταβολή του αναλογούντος οριστικού κατασκευαστικού κόστους, ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ εγγράφει τα έργα επέκτασης που αναφέρονται στην παρ. 1 της παρούσας υποενότητας στη Ρυθμιζόμενη Περιουσιακή Βάση του, ως νέα πάγια στοιχεία, με την αξία που τους αναλογεί.

2. Για τα έργα επέκτασης που εμπίπτουν στην παρ. 3 της υποενότητας 8.20 του παρόντος Κώδικα για Χρήστες που έχουν συνάψει σύμβαση σύνδεσης με το Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ μετά τη θέση σε ισχύ του ν. 4951/2022 και πριν τη θέση σε ισχύ του παρόντος, αλλά για τις εγκαταστάσεις τους δεν έχει εκδοθεί μέχρι την έγκριση του πρώτου τιμοκαταλόγου σύμφωνα με την παρ. 5 της υποενότητας 8.20 Βεβαίωση Ηλέκτρισης ή Βεβαίωση Περάτωσης, οι Χρήστες δύνανται να ανακτήσουν το 50% του κατασκευαστικού κόστους των έργων επέκτασης το οποίο αναλογεί στο Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ και με το οποίο έχουν κατ' αρχήν επιβαρυνθεί, σύμφωνα με τις υποενότητες 8.20 και 8.21 του παρόντος Κώδικα. Κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στην παρ. 4 της υποενότητας 8.20 του παρόντος Κώδικα, και υπό την προϋπόθεση ότι η εκτέλεση των σχετικών έργων έχει ανατεθεί πριν τη θέση σε ισχύ του παρόντος, το ανώτατο κατασκευαστικό κόστος που δύναται να ανακτήσει ο Χρήστης θα προσδιορίζεται αποκλειστικά με βάση τον πρώτο εγκεκριμένο τιμοκατάλογο.

3. Για την καταβολή του αναλογούντος κατασκευαστικού κόστους των έργων επέκτασης που εμπίπτουν στις παρ. 1 και 2 της παρούσας υποενότητας, δεν απαιτείται τροποποίηση των σχετικών συμβάσεων σύνδεσης και υπερισχύουν οι διατάξεις του παρόντος.».

3. Τη δημοσίευση της παρούσας στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την κοινοποίηση στον ΑΔΜΗΕ.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 14 Μαΐου 2025

Ο Αντιπρόεδρος του Κλάδου

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΦΟΥΡΛΑΡΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αιτήματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
  - Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσauξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσauξάνεται κατά 0,30 €.
  - Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.
  - Υπάρχει δυνατότητα ετήσιας συνδρομής οποιουδήποτε τεύχους σε έντυπη μορφή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

- Α.** Αποστολή των εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**. Σχετικές εγκύκλιοι και οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Εθνικού Τυπογραφείου (**www.et.gr**) στη διαδρομή **Ανακοινώσεις → Εγκύκλιοι**.
- Β.** Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσίευματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: **Καποδιστρίου 34, 10432 Αθήνα**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γραφείο 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημοσιευτέας Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα έως και Παρασκευή: 8:00 - 13:30

* 0 2 0 5 5 7 7 2 0 1 0 2 5 0 0 2 0 *